

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

LIII.

Liepa - July 31, 1968

Nr. 82

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

POLITINĖJE SCENOJE

ČEKOSLOVAKIJOS ĮVYKIAI, VIETNAMAS IR RINKIMAI

Europoje Čekoslovakija susilaukė Sovietų Sąjungos puolimo už tai, kad jos kompartija sąmoningai ar netyčia kiek atleido tautai žadėtus komunistinius varžtus. Tuo tarpu Amerikoje priešrinkiminės propagandos proga diskutuojamas klausimas, ar nevertėtų palikti kitą komunistinės agresijos auką -- Vietnamą -- savo likimui. Atrodo, kad kandidatai, kurie tam pritaria, susilaukė didesnio populiarumo negu vadina mi 'senosios politikos' reprezentantai.

Tie du faktai labai ryškiai kalba už dabartinės situacijos pasaulio politinėje scenoje absurdiškumą. Įvairiausiais sumetimais -- iškaitant ir morališkus -- smerkiamas JAV dalyvavimas Vietnamo kare, nors ten siekiama tik laisvės eilei mažų tautų, tuo tarpu spaudimas į Čekoslovakiją aiškiu tikslu apriboti tos valstybės bei jos gyventojų laisvę sukėlė šiek tiek kartėlio ir nusivylimo, bet toli gražu ne tokių triukšmingų protestų kaip JAV žygiai Vietname!

Ką tokia tragiškai - komiška situacija iro-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

do? Visų pirma tai, kad užsienio politikoje negalima ir faktinai nesivadovaujama morališkais ar teisiniais sumetimais. Pastangos eiti prie geresnės santvarkos tarptautiniame gyvenime buvo iškalnapsmerktos nepasisekimui, išleidžiant į tam tikslui įsteigtą tarptautinę organizaciją -- Jungtines Tautas -- su veto teise svarbiausiose klausimuose Sovietų Sąjungą, kuri pagal kiekvieną apibrėžimą buvo ir yra tik tautų kalėjimas.

Nuo to laiko visi tos organizacijos žygiai ar susilaikymas nuo jų, kada jų reikėjo įrodo jos nereikalingumą. Kaip galima smerkti Rhodėziją už tai, kad ten gyvenanti baltųjų mažuma neduoda lygių teisių juodiesiems, kai tylima dėlto, kad ne tik pačioje Sovietų Sąjungoje, bet ir jos tariamai nepriklausomuose satelituose iš viso niekas -- net ir komunistinė mažuma -- neturi jokios laisvės.

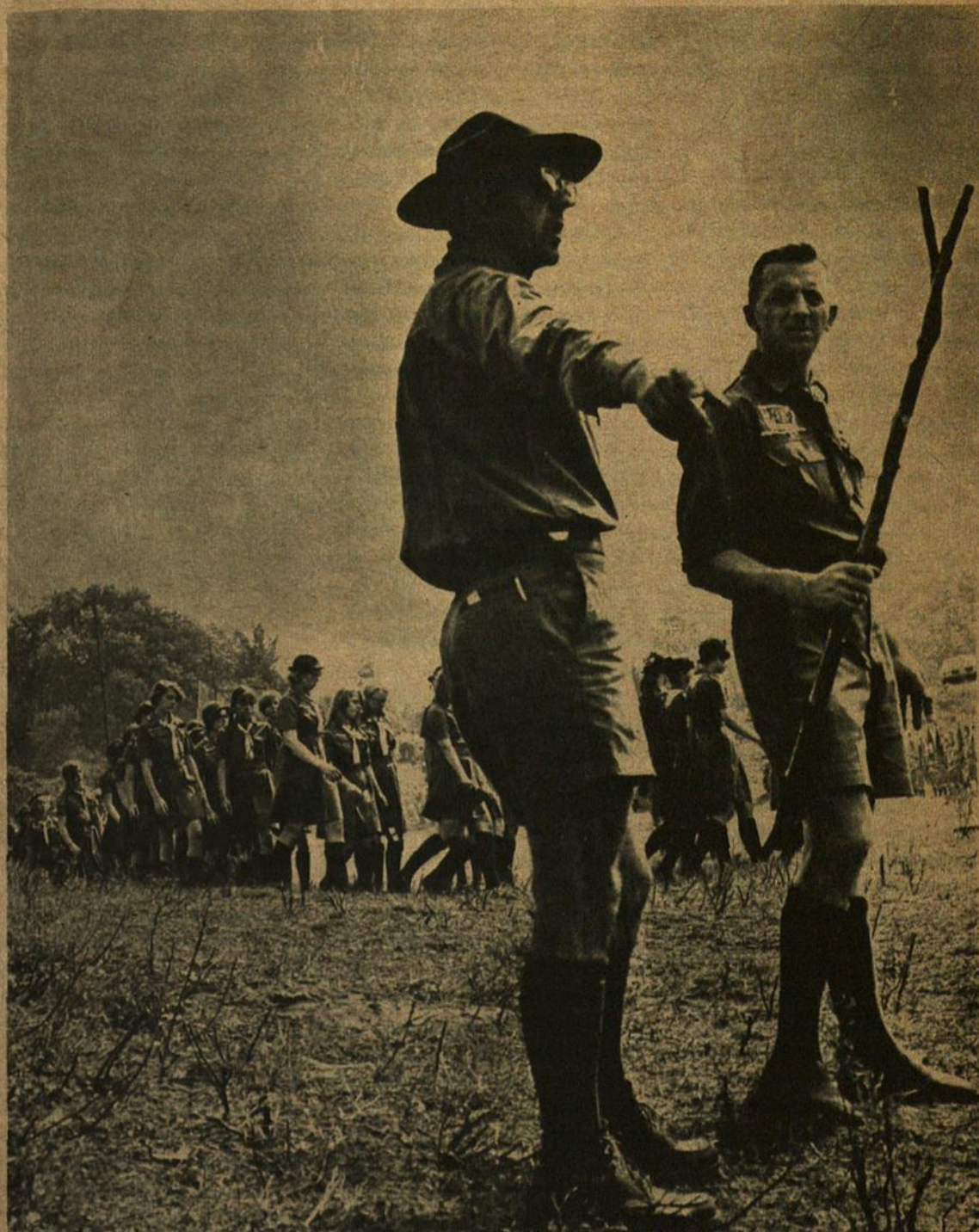
Bet nepaisant to, Washingtono administracija nuo 2-rojo pasaulinio karo pabaigos stengėsi, kalbant su Valstybės Sekretorium Dean Rusk, organizuoti taiką "teisės pagrindais", kas galų gale privedė prie aukščiau minėtų rezultatų: JAV gelbėdamos dalies Vietnamo laisvę, smerkiamos kaip agresorius, tuo tarpu Sovietų Sąjungos veiksmai stengiamasi pateisinti, išeinant iš jos interesų, ar jos baimės dėl savo saugumo.

Dėl to nereikia stebė-

tis, kad abiejose didžiojo Amerikos partijose nepasitenkinimas savo krašto užsienio politika pasiekė tokio masto, kad net viceprezidentas H.H. Humphrey, kuris turėtų ginti ligšiolinę politiką, nori padaryti kai kurių rezervų ateičiai. Taip pat ir R. Nixonas, kuris kaip Humphrey yra laikomas tradicinės Amerikos užsienio ir vidaus politikos reprezentantu, 'old politics' atstovu, bus priverstas pakeisti kai kurias savopažiūras jei Rockefellerio 'blitz krieg' už savo kandidatūrą dar nebus visai sugadinęs jo galimybių respublikonų nominacijai.

Aplamai imant Čekoslovakijos įvykiai, lygiai kaip Izraelio - arabų karas, pateisino administracijos politiką Vietname. Tų įvykių aki vaizdoje, amerikiečių kariavimas Vietname negali būti teisinamas ar smerkiamas moraliiniais sumetimais, bet tik išeinant iš daug paprastesnio ir aiškesnio klausimo: ar atidavimas pietinio Vietnamo komunistams yra Amerikai naudingas ar nenaudingas? Apsisprendus tuo principiniu reikalu, reikia pereiti prie praktiškesnių klausimų: ar tai įmanoma padaryti, ar tos intervencijos kaštai yra pakeliami Amerikos ūkiui, kokią dalį savo bendrų pajamų Amerika galėtų skirti, užleidusi pietryčių Aziją komunistams juodųjų savo gyventojų dalies gyvenimo lygio pakėlimui ir ar tas lygio pakėlimas, jei jis iš viso įmanoma išspręstų Amerikos didmiesčių problemas.

(Nukelta į 2 psl.)

Detalė iš Tautinės Stovyklos parado. Prieky stovi skautininkai J. Raškys ir V. Namikas, V. Gedgaudo nuotrauka

MŪSŲ ATŽALYNAS ŽYGIUOJA PARADŲ SLĖNYJE...

Įspūdžiai iš V-sios Tautinės Skautų Stovyklos

Šiomet mano atostogos taip palankiai susiklostė, kad galėjau apsilankyti visus didžiuosius Laisvės Kovos Metų sąskrydžius, būtent, liepos 1-3 dienomis Chicagoje įvykusį 55-ąjį SLA seimą (apie kurį dar ke-

VYT. ALANTAS

tinu parašyti savo įspūdžius), liepos 7 d. įvykusį Tautinių Šokių Festivalį, (apie kurį jau rašiau) ir pagaliau 5-ąją Tautinę Skautų Stovyk-

lą Rako ūkyje, Michigane, apie kurią noriu dabar pasidalinti savo įspūdžiais su Dirvos skaitytojais.

Tik nutilo Jonušo maršas ir šokėjai išžygiavo iš Chicagos amfiteatro liepos 7 d., o jau kitą dieną Rako ūkyje Michigano šiaurėje tarp kalnelių ir slėnelių prasidėjo kitas didelis lietuvių jaunimo sąskrydis, būtent pakilo penktosios Lietuvių Skautų Tautinės Stovyklos vėliavos. Tai buvo lyg ir lietuvių tautinės manifestacijos tęsinys, lyg Chicagos amfiteatras būtų persikėlęs į Rako ūkį. Daugelis tėvų, atvežusių vaikus į Šokių Šventę, nebevežė namo, o iš Chicagos siuntė tiesiai į stovyklą. Liepos 8 d. rytą prie Jaunimo Centro buvo tikras jomarkas. Sako, tą rytą iš ten iškeliavę į Raką apie 30, o gal ir daugiau autobusų.

Mes, kurie matėme Šokių Šventę Chicagoje, Rako stovyklavietėje vėl buvome pritrenkti grandiozinio lietuvių jaunimo sąskrydžio. Rako žemėje nebebuvo tautinio apdaro spalvų kaleidoskopo -- čia vyravo skautų

(Nukelta į 5 psl.)

KAIRĖJE: Dalis parado dalyviu susėdę klausosi kalbų... V. Gedgaudo nuotrauka

IŠ VISO PASAULIO

● ČEKOSLOVAKIJOJE sekma dieną susitiko pasitarimui sovietų politbiuras ir Čekoslovakų prezidiumas. Tai laikomas vienu svarbiausiu momentu Čekoslovakijos istorijoje. Prieš tai Čekoslovakų seimo pirmininkas Markovski pareiškė, kad prezidiumas pasitarime su sovietais vieningai gins laisvėjimo reformą ir kad visi politiniai svarstymai bus paskelbti viešai. Čekoslovakijos kompartijos vadovas Dubčekas per radiją pareiškė, kad jo kraštas ne žingsnio nenukryps nuo reformų kelio. Bet jis priminė, kad Čekoslovakija pasilieka ištikima Varšuvos paktui ir tarptautiniam komunizmo sąjūdžiui.

● IZRAELIS ketina kreiptis į JT Saugumo Tarybą, kad būtų paleista lėktuvo, skridusio iš Romos į Izraelį ir pagrobto Alžire, įgula ir keleiviai. Dalis keleivių ne Izraelio piliečių, paleisti.

● ETIOPIJOJE ateinančią savaitę prasidės taikos derybos tarp Nigerijos ir Biafros atstovų. Nigerijoje vedamas karas tarp šiaurinės ir pietinės provincijos jau davė daugiau aukų negu Vietname. Biafros gyventojai kenčia badą ir mirtis greisia dviem milijonams gyventojų.

● VIETNAME amerikiečių lėktuvai daužė priešų tiekimo kelius ir sunaikino virš 200 priešų laivų kanaluose ir upėse. Taip pat buvo sunaikinti priešlėktuvinių pabūklų lizdai.

● AMERIKOJE gimimų skaičius sumažėjo 28%. Perna Vietnam tūkstančiui gyventojų buvo 18 gimimų, o prieš 25 metus 25. Gimimai sumažėjo ir kituose pramoniniuose kraštuose Europoje ir Azijoje. Gimimų skaičius tebėra aukštas atsilikusiųose kraštuose.

● BOLIVIJOJE sudaryta nauja vyriausybė. Prezidentas Barientos pareiškė, kad tai padaryta siekiant užkirsti kelią Castro šalininkų diversijai.

Lietuvių tautos kilmės beiėskant (2)

AISČIŲ KELIAIS

Neperseniausiai (š.m. balandžio mėn.) Vokietijoje leidžiamame "Stimme der Freiheit" pasirodė Estų pro-istorės tyrinėtojo E. V. Sakso straipsnis, kurio vertimą persispausdino "Naujienos" (birž. 15 d.).

Tai geras pavyzdys, kaip objektyviai renkami mokslinė medžiaga, nesitenkinant lengvai prieinamais šaltiniais, nieko nepraleidžiant ir nerūšiuojant. Gerbiamas kolega E.V. Sakso užsikišo sau už juostos visą Baltstogės "Mokslo" Draugiją, su mums žinomą P.L. imtinai.

Jo surinkti 58 šaltiniai apie Estų-Aisčių raidą nepertraukiama grandim eina nuo 6.500 prieš Kr. ligi mūsų eros 1346 m. (ir toliau). Būdami visi autentiški, jie neatremiami ir todėl nediskutuotini.

Tebūnie tik man leista prie jo vertingosiame pridėti mano kuklių žinių saujelę ir pabandyti atlikti antrąją šio darbo dalį: įvertinimo ir sintezės.

Iš istorinės pusės galėčiau pridurti tik Ptolemejaus minimus Stavones - Eistuvonis, bei Wegeberichtų šaltinį, apie kuri vėliau.

Mūsų skaitytojams pakartosime pačius svarbiausius E.V. Sakso davinis: 320 m. prieš Kr. geografai Pytheas randa Aesti gyvenant Vyslos žiotyse. Tą patvirtina ir Plinijus 16 po Kr. pranešdamas apie Imperatoriaus Germaniką, laivyno atsilankymą tenpat 98 m. po Kr. Tacitas aprašydamas Aesti Baltijos Gintaro pakrantę, džiaugiasi jų draugišku elgesiu: jie eina net į jūrą gintaro parinkti. (Čia reikėtų pridėti to pat Tacito minimus Is-

Č. GEDGAUDAS

tevenes, gyvenančius toli žemyno vidury, Gintaro Kelio vandenskyros perėjose srity, kurie atitinka Ptolemejaus Sarmatijos Stavones toj pat vietoj).

Vėliau, 525 m. pagal E.V. Sakso paduodamą Cassiodoro šaltinį, Estų (Haestii) delegacija aplanko Ostro-Gotų (Slavų) karalių Tautarikų Italijoje.

Vis daugiau ryškėja nepaprastas Estų pasilankumas ir garsas: juos pažįsta Egiptietis Artemidoras iš Epheso (100 prieš Kr.), Norvegų Sagos (400 po Kr.), Gotų istorikas Gerdonis ir pan.

Nuostabiai, jie užtinami įvairiausiose ano laiko pasaulio vietose, čia kariaudami su Romos Imperatorium Volusianu (253), ten vėl su Danais (400) tai, dėl įvairumo, su Švedais (600). Jie lankosi pas Romos Imperatorių (525) ir yra Argonautų (600 prieš Kr.), Romos Imperatoriaus floto (16 po Kr.) bei jo prekybos atstovų lankomi (60 po Kr.).

Nebėra nei mažiau: sios abejonės. Tai pasaulinio garso ir pasaulinių santykių tauta. Bet kaip tai suprasti? Koks tų karų ir delegacijų tikslas? Pagaliau, kur gi jų centras?

Vien istoriniais šaltiniais mįslė neišsprendžiama, ogi pačios Estų nurodytos gyvenvietės, -- Vyslos žiotyse (ten gintaro nerandama), tai vėl Palangos ruože ji begraibant, toliau, Sarmatijos centre, Minsko bei Lietuvos Brastos raktinių peregų srity, ir dar toliau, pietiniame Imperijos rubežiuje (kovos su Roma) įneša dar daugiau painiavos.

Laimei, turime kitos nepriklausomos srities -- toponimijos -- skaitlingų papildomų davinų, bei mūsų neapsakomai brangų Sezamo raktą: Baltų kalbą.

Vietovardžiai skamba taip: Pereglius (Pregel) kuri S. Daukantas nurodo buvus senovės vieškelio tarp Eismarių ir Kuršmarių, -- tarp gintaro gamybos ploto ir eksporto centro; toliau, Eislote bei Suveislote, (Islocz-Svizlocz) Europos vandenskyroje, pereinant iš Nemuno į Dniepro baseinus. Tame raktiniame Gintaro Kelio

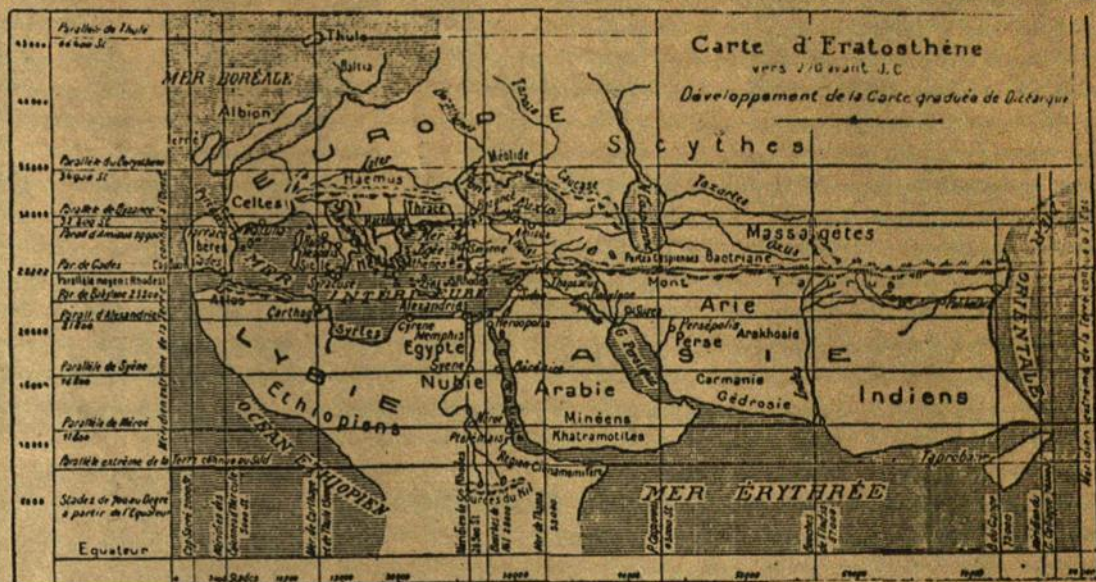
taške stovi Mainiškė (Minsk). Taip einame, mainome vagą ir sueiname. S. Daukantas tą kelią irgi pažįsta, bet įdomiausia, jog baltgudžių kalbininkas W. A. Žukiewicz savo išsamiojo tos srities vardyno studijoje (Minsk 1961) nurodo tų upių vardą kilus "iš vandens kelio". Mes galime jam tik pritarti. Eismo vietovardžių labai apstu, todėl apsiribosime keliais pavyzdžiais: Eismarės, Perelija (Perloja), įvairios Perėjose, Prūsų ir Vokiečių Eiluvos (Eylau) ir pagaliau Ptolemejaus paminėtas Sarmatijos žemėlapyje Vyslos žiotyse Eistovijos miestas, kuris sudaro tinkamą atvarą Olbijos miestui kitame Gintaro kelio gale. Diskutuodamas Sarmatiją, P. L. žinoma, jo visai "nepastebi", -- tyli lyg žemę pardavęs.

Ir iš tiesų, žemė slysta iš po kojų tų išgalvotų lenkų prabočių, neva nuo senovės išikūrusių Vyslos žiotyse. Juk Eistovija (išlikus visai grynai, neiškraipyta lytim pas Egipto geografą) yra lietuviškos šaknies, galūnės ir prasmės Gdanskio senasis pirmatakas. Tas gi pasakutinis, kaip vėliau įrodysim P.L. didžiausią desperacijai, irgi jam nepriklausau.

O kaip su Aisčių "tautų" vardais? Ptolemejus matėme, žino Eidrius, Egiulionis, Eistuvonis. Wegeberichtai pažymi "ekskursijų" vadovus Eismantus, Eiglius, Eivonis ir pan. Be to vokiečių seniausi šaltiniai teigia, jog tos "profesijos" specialistų būvę ištisi kaimai viena pavardė.

Pridėjus tą kalbotyros informaciją prie E. V. Sakso išsamios istorinės medžiagos, gaunamas "Aisčių" gana ryškus vaizdas.

Jie kartu ir smulkių prekių po tolimas gyvenvietes išnešiotojai, amerikos pionierių "panhandler" rūšies, pasiraite kelnes brendantieji jūron pagraibyti gintaro Tacitui, ir tolimos pasaulinės prekybos būriuotojai, sugebą siuntinėti ir priiminėti Imperinės prekybos delegacijas bei kariuoti su paskirais Karaliais, jei jų muitai jiems atrodo per brangi.

Eratosteno 220 m. prieš Kr. navigacinis "Pasulio" žemėlapis su apskaičiuotais jūrų nuotoliais. Šis nepaprastos svarbos dokumentas lenkų mokslininkai nutyli. Čia pirmą kart istorijoje minimas "Baltija" vardas. Žemėlapyje sudarant senovės astronomų pavartota Olbijos (Borysthenes) lygiagrečių, skaitant ją lygios svarbos su Bizantijos, Aleksandrijos, Gadeso uosto lygiagrečių, rodo mūsų prekybos centro pasaulinę reikšmę. Tos koordinatės atitinka šių laikų Greenwich koordinatę mūsų sistemoje, Nuliu imama Rodos sala.

Ką pasakysit, tik dabar mums paaiškėja pavadinimas Eidrių, sudariusių nemažą rūpesčio Cezariui Galijos kare. Juos randame įsitaisius Prancūzų vandenskyroje, -- kur daugiau? kontroliuojant raktinę perėją trim kryptim: Loras upe Atlantan, Rodanu Viduržemini, Sena Lamanšan. O ką jie daro? Gi prisikrovę urmo sandėlius visokių gėrybių, prekiauja su romiečiais ir su čia buviais gailais. Atsimenam jų karaliaus vardą: Liauda-Vyčius.

(Bus daugiau)

LAISVĖ
NENUŽUDOMA

L. B. Kenosha - Racinos apylinkės organizacijos surengė Lietuvų Dieną ir pavergtų tautų paminėjimą, kuris įvyko 1968 m. birželio 30 Kenosha, Wis.

Minėjimas prasidėjo pamaldomis šv. Petro ir šv. Teresės ir šv. Kazimiero bažnyčioje Racine, šv. Gabrieliaus bažnyčioje, Milwaukee. Šv. Kazimiero parapijos lietuvių choras, vadovaujamas J. Grimskio, giedo lietuviams skirtų pamaldų metu. Kenoschiečių stebino choro balsingumas ir tai dienai pritaikytų giesmių gražus atlikimas.

Šv. Teresės parapijos ažuolyne minėjimas prasidėjo 12 val. Žmonių prisirinko arti tūkstantinės. Z. Lukauskas pristatė publikai garbės svečius ir paprašė juos užimti jiems skirtas vietas. Sherifas William P. Schmit paprašė veteranus įnešti JAV Veteranų ir pavergtų tautų vėliavas, atliko vėliavų pagerbimo ceremonijas. Lietuvos ir kitų tautų vėliavas įnešė jaunimas. Ida Tamulėnas sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Invokaciją sukalbėjo šv. Petro parapijos klebonas kun. J. Kupris, MIC.

J. Milišauskas atidarymo žodyje pareiškė, kad gali-

ma išsudyti žmones, bet laisvės negalima nužudyti. Jis prašė JAV stipriau paremti lietuvių, latvių, estų ir kitų pavergtų tautų vedamą kovą už nepriklausomybę atstatymą.

Kenosha burmistras Wallace E. Burkee šiltai žodžiais pasveikines lietuvių ir rengėjus, pristatė pagrindinį kalbėtoją vicegubernatorių Jack Olson. Po jo kalbėjo kongresmanas Henry L. Schadeberg, LB centro valdybos pirm. inž. B. Nainys, dr. Robert R. Spizer. Trumpai sveikino Racinos miesto burmistras Rilliam H. Beyer, Kenosha karo veteranų vicekomandierius.

Laimutė Lukauskaitė paskaitė proklamacijas, paskelbtas gubernatoriaus, Racinos burmistro Beyer, Kenosha burmistro Bur-

Visi kalbėtojai palietė pavergtą Lietuvą ir kitas tautas. Nurodė pavojus šio krašto laisvei, kuri kyla iš visokių anarchistų valkatų ir praradusių laisvės savoką amerikiečių. Reiškė didelę simpatiją Amerikos lietuviams ir gyrė už pavergtų tautų iškėlimą viešai ir plačiai šio krašto gyventojų tarpe, nes tai padės geriau suprasti, kas yra internaciolinis komunizmas, kuris graso ir šio krašto laisvei.

Meninę dalį atliko L. Brazdienės vadovaujama lietuvių tautinių šokių grupė. Pasirodė ir ukrainiečių tautinių šokių grupė, vadovaujama M. Prasko ir W. Kuzminsky. Abi grupės šoko labai gražiai.

Iškilnių programą gražiai pravedė inž. A. Lirgameris. Apie pavergtą Lietuvą ir kitas tautas rašė Kenosha News -- keturi straipsniai, su nuotraukomis, Kenosha Labor, vienas straipsnis, bet labai šiltas. Racine, Shoreline Leader -- du straipsniai. Racine, Journal-Times du straipsniai, vienas skelbimas. (The Milwaukee Journal) išleido platų straipsnį apie rusų imperijos pavergtas tautas su spalvotu žemėlapiu, nuro-

gant pavergtas tautas). Pavergtas tautas plačiai garsino keturios radijų stotis, iš Kenosha-Racinos ir iš Burlingtono.

Įvairių tikėjimų bažnyčioms buvo išsiųsta specialiai paruošti laišukai, primenant pavergtą Lietuvą ir kitas tautas, prašant nors maldose prisiminti. Šis rengėjų veiksmas sujaukino amerikiečių visuomenę ir tik dėl to susilaukė tokio didelio pritarimo ir paramos bei padėkos iš amerikiečių, iš kurių kiti siuntė su padėka rengėjams rožių buketus.

Atlikta labai graži ir prasminga istorinė misija pavergtai Lietuvai.

V. Šilagalis

RETAS TURI
ŠALDYTUVĄ

TIESOS redakcija pradėjo laikraštyje viešas diskusijas apie tai, iki kelintos valandos Vilniuje turėtų būti sekmadieniais atidarytos maisto parduotuvės. Įvedant 5 darbo dienų savaitę, tas parduotuves sekmadieniais pradėjo uždarinėti 2 val. po pietų, ir tik kai kurios lieka atdaros iki 5 ar net 7 val. Gyventojai sekmadienį išvyksta į papūpius ar pamiškes ir nebegali suspėti grįžti maisto nusipirkti. O iš anksto prisipirkti negali, nes, esą, "retas kas turim šaldytuvą".

Ryšium su tokia pareiškimu išskyla mįslė -- kodėl retas kas turi šaldytuvą dabar, kai net čia pat, Alytus, yra didžiulis šaldytuvų fabrikas, taigi šaldytuvus -- ne importinė prekė. Tiesa, Alytaus "Snai-gės" mažutės, bet mažiems butams tai dar geriau. Kaip tyčia, tų pačių diskusijų metu buvo paskelbta, kad čia pat, netoli nuo Vilniaus paleido į darbą naują elektros gaminimo turbiną, kuri viena pagamina elektros 25 kartus daugiau, negu būdavo pagaminama "visojo buržuazinėje Lietuvoje"... Taigi elektros bado nėra, turėtų būti ir pigi. Maža to. Tuo pačiu metu paskelbė, kad Mažeikiuose statoma kompresorių šaldytuvams gamykla, kuri netrukus pradėsianti gaminti kasmet po milijoną kompresorių šaldytuvams. Taigi viskas suplanuota milžinišku mastu. Ir vis dėlto "retas kas turim šaldytuvą". Ar ne todėl, kad planuojama ne Lietuvai? (ELTA)

POLITINĖJE
SCENOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

Tie klausimai sunkiai atsakomi, nes per daug juose nežinomųjų faktorių. Kaip pavyzdžiui, Amerikos užmaskuotas ar viešas pasitraukimas atsilieptų į Aziją ir net jos pačios saugumą, ar nereiktų tuo atveju dar daugiau padidinti išlaidas krašto apsiginklavimui, kaip vienas ar kitas atvejis paveiktų į krašto ūkį ir pan.

Žodžiu neverta tikėti nė vienam kandidatui, kuris sakosi turįs aiškia programą kaip sutvarkyti vieną ar kitą valstybinio masto problemą. Dar daugiau, toks teigimas iš jų pusės turėtų net įžeisti eilinių rinkikų inteligenciją. Nejaugi jie tokie avinai, kad jiems galima įkalbėti viską ką nori? Deja, ligšiolinė praktika -- ir ne tik Amerikoje, bet ir Europoje -- nekalba jų naudai. O norintiems patekti į valdžią kiekviena priemonė visados yra pakankamai gera. Smegenys plaunamos be paliovos.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED
PLASTIC EXTRUSION SET UP MEN
and
EXPERIENCED PLASTIC INJECTION
SET UP MEN.

Must be experienced in Colored Vinyl.
For all shifts.

Steady work. Fringe benefits.
Send resume to

HOWELL INDUSTRIES
1560 E. Milwaukee, Detroit, Mich.

(67-86)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00, Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

NEOLITUANŲ STOVYKLA ARTĖJA

Jeigu ištisus metus dirbantiesiems vasara yra atostogų, iškylių ir atgaivos metas, tai mūsų jaunimui ji teikia dar vieną ir labai prasmingą, bet dažnai nepakankamai įvertinamą malonumą -- tai stovyklavimą. Lietuvis iš pat savo prigimties yra suaugęs su gamta. Todėl jos artumoje ir prieglobstyje stovyklavimas labai paprastai, be ypatingų pastangų, be įkalbinėjimų ir paskatinimų, nebe nuo šiandien patraukęs įvairaus amžiaus jaunimą. Pagal savo geležinius įstatus siekdami būti gamtos draugais, mūsų skautai-ės gali didžiuliais būdais lietuviškojo stovyklavimo pradininkais ir spalvingais jo puoselėtojais. Ne tik savo tėvynėje, bet ir visur kur tik šiandien mūsų gyvenama ir grįžimo į tėvų bei protėvių gimtąją žemę ilgamasi.

Neseniai užblėso žarijos baigiamojo jubiliejinės skaučių ir skautų stovyklos laužo Michigane. Išsiskirstę gausiai suskridę įvairaus amžiaus, dar įvairaus rango šios pagarbios organizacijos nariai ir vadovai, porą savaitę įtemptai dirbę, metų metus ruošęsi. Išsiskirstydami išsivežė dar giliau jų sąmonėn išmigusi pasiryžimą savo minties, darbus ir dvasinius polėkius skirti Dievui, Tėvynei ir artimui. Jubiliejinę skautų ir skaučių stovyklą, sutraukusi mases jaunimo ir vyresniosios kartos, kelis kart daugiau draugų ir svečių, dar ilgai bus prisimenama, kaip neeilinis šių suaktyvinių metų įvykis, parėmęs mūsų visų bendras išsivijoje lietuviybės stiprinimo pastangas.

Paprastai, po didelesnių potvynių seka atoslūgiai, po didelesnių darbų natūrali atvanga. Tačiau, to negalėtume pasakyti apie mūsų jaunimą šiais metais. Kaip bebūtų išaugusi ir išsišakojusi viena vienintelė organizacija negali apimti viso veiklaus ir jaunatviškais idealais gyvenančio mūsų jaunimo. Todėl greta skautų ir skaučių, gal ne tokiu plačiu mastu, veikia ir kitos jaunimo organizacijos, kurios vasaros metų taip pat ryžtasi panaudoti, kad stovyklavimo forma atgaivintų ir suglaustų savo narių gretas. Viena tokių organizacijų, metai iš metų kartojanti stovyklavimo tradiciją, yra mūsų studentai akademikai - neolituanai. Jų stovykla įvyksta pirmąją rugsėjo mėnesio savaitę.

Kiekviena gėlė kitaip žydi, tad ir neolituanų stovykla, kaip eilės metų praktika parodė, bus jau visai skirtinga nuo jubiliejinės skautiškosios. Čia suvažiuos pats veržlusis tautinės srovės jaunimas -- akademinė studentija. Tiesa, neolituanai nepriklausomybės laikais Lietuvoje stovyklų nepraktikuodavo ir jų vasarinis suskridimas stovyklosna, kurias rengdavo jaunlietuvių plačiosioms jaunimo masėms, būdavo daugiau vadovaujančio ir ideologinius pokalbius vedančio pobūdžio. Mūsų studentija, siekdama aukštojo mokslo savuose universitetuose, augdama ir bręsdama savo lietuviškoje aplinkumoje, metų būvyje dieną iš dienos bendraudavo tarpusavyje. Ji nė nesvajoj, kad kada nors vėlesnių kartų kolegoms iškils tokios problemos kaip tėvynės laisvinimas, lietuviybės išlaikymas, su tėvynėje pavergtaisiais sesėmis-broliais bendravimas, suktų ir įkyrių okupanto pastangų atkirtinėjimas ir visa eilė kitų. Šiandien mūsų idealistinė studentija, kurios eilėse labai ryškius pėdsakus yra įmynę ir įtartiniams skersvėjams bene atspariausiai išsilaikę neolituanai, nepakeičiamų aplinkybių yra priversti savo studijas vykdyti ir ateities uždaviniais ruošti visiškai svetimoje aplinkoje. Labai dažnai ji besudarydavo tik tautines saujes gausiuose šio krašto universitetuose ir kolegijose, milžiniškų atstumų skiriamose. Platesnio masto tarpusavių ir nuolatiniam bendravimui, taip lengvai išspręstam anais laikais Lietuvoje, šiandien natūralių sąlygų mokslo metų būvyje nebėra ir negali būti. O jų reikia. O be jų mūsų studentija dūsta ir tautiniu požiūriu atrofuojasi. Dalis net pakimba ant pasalūniškai mėtomų madingo ultra-liberalizmo, pacifizmo, taikaus sambūvio ir įvairiausių kitų meškerių.

Šioms ir visoms kitoms problemoms iš pat panagių panagrindėti, atrodytų, vienos savaitės neolituanų stovyklos būtų per maža. Tatai jaučia ir stovyklą rengianti Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba. Bet kitos išeitys neturėdama, ji pasistengė, kad stovykla iš anksto rūpestingai ir kondensuotai paruošta programa per jai skirtą laiką suteiktų stovyklaujantiems daugiausia naudos. Ne tik naudos, bet ir malonumo, kuriuos tik galima įsivaizduoti puošnioje ir prabangoje p.p. Slyvinių vasarvietėje, Lake Georgia -- Diamond Point, N.Y.

Reikia darbščių rankų, bet ne griovėjų

VLiko pirm. dr. J. Valiūnas aktualiais klausimais

Emilija Čekienė

Paskutiniu laiku mūsų spaudoje pasirodė eilė pasisakymų Vliko ir PLB-nės klausimais. Vieni mano, kad Lietuvių Bendruomenė turėtų įeiti į Vliko sudėtį politiniu padaliniu, kiti įrodo, kad B-nė tuo suardytų save ir nuvertintų Vliką. O kai kurie teisininkai supasipiktinimu pasisako prieš užsimojimą B-nę įvesti į Vliką pabrėždami, kad eiliniam žmogui labai sunku suprasti teisę. "Kviečiu kolegas teisininkus į akciją prieš mūsų teisinės kultūros smugdymą". (Laisvoji Lietuva, Nr. 13), sako vienas jų.

Tačiau labai abejotina, ar šitokiai teisei suprasti būtina studijuoti storus teisių kodeksus. Atrodo, kad ši klausimą logiškai ir teisiškai išspręsti gali kiekvienas eilinis lietuvis, susipažinęs su Vliko ir B-nės įsisteigimo istorija, kuri pagal 1944 m. Vasario 16 d. Vliko paskelbtą deklaraciją trumpai nuskaidoma taip:

"Lietuvių tauta, siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svetimoms jėgoms laikinai sutrukdytą veikimą, yra reikalinga vienos politinės vadovybės, kaip tau-

tos politinės minties reikšėjos ir vykdytojos, sutarė sujungti visas savo jėgas ir sudarė Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą -- Vliką, kuris tais pačiais metais pasitraukė į Vakarų testis savo veiklą visos lietuvių tautos vardu", ko jis ir siekia iki šių dienų.

Tuo tarpu Bendruomenė 1952 m. vasario 15 d. įregistruota kaip kultūrinė išsivijos organizacija. Tai gana išsami išryškino nepailstamas PLB darbuotojas S. Barzdukas savo kalboje 1957 m. liepos 13 d. New Yorke, pabrėždamas, kad "Lietuvių Bendruomenės veiklos pagrindus sudaro Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto priimtose ir paskelbtose Lietuvių Charotos dėsnių. Gimtoji kalba kaip stipriausias lietuvių ryšys, lietuviška šeima kaip tautos gyvybės versmė, tautinė mokykla kaip lietuviškos dvasios židiny, lietuviškas laikraštis ir knyga, tautos kultūros pažinimas, pasisavinimas ir išlaikymas, tautinio solidarumo ir meilės ugdymas -- štai pagrindiniai bendruomenės siekiai", -- užacentavo jis pasidžiaugdamas, kokie platūs yra LB darbo barai.

Neolituanai yra susiorganizavę kuone visose didžiosiose mūsų gyvenamose vietovėse. Tai gausiau, tai mažiau jos visos bus šiemetėje stovykloje atstovaujamos. Be abejo, visu aktyvumu pasireikš jų veikliausi vienetai iš Chicagos, New Yorke, Bostono. Tai šiuo metu, kaip mus pasiekia žinia, energingiausi Korp! Neo-Lithuania tradicijų tęsėjai ir jos didžiųjų užsimojimų vykdytojai. Visi kiti, negalėdami lygintis savo gausumu, stengsis pasireikšti savo ideologiniu brandumu ir individualiais gebėjimais. Iki stovyklos pradžios laikonebadaug teliko. Neatrodė, kad šioje vietoje būtų reikalinga dar kartą priminti, jog stovyklos organizatoriai laukia greitesnio apsisprendimo šiemetinėje neolituanų stovykloje dalyvauti. Korp! Valdyba apie tai jau ne kartą yra informavusi savo skyrius ir narius.

Viena naujenybė, iškeltina šiais metais, yra tai, kad vasarvietės erdvumas leidžia stovyklos metu savo atostogas ten pat leisti ir nemažam skaičiui tų, kurie domisi mūsų jaunimu, sielojasi jo problemomis ir visomis priemonėmis siekia, kad tasai mūsų akademinis jaunimas, savo asmenybės formuodamasis svetimoje sąlygoje, liktų ištikimas seniesiems ir amžiniems lietuvių tautos siekiams. Todėl ir šia proga tebūna leista palinkėti visu nuoširdumu: geriausios sėkmės neolituanų stovyklai!

(Lns)

PATS LAIMĖSI IR KITIEMS PADĖSI!

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania vykdo dovanų bilietų platinimo vaju. Laimėtojams skiriama šios dovanos:

AUTOMOBILIS — 1968; SPALVOTA TELEVIZIJA, IR FILMAVIMO APARATAS.

Bilietu kaina: šeši bilietai knygelėje už 5 dolerius, atskiro bilieto kaina — vienas doleris.

Dovanų traukimas įvyks 1968 m. lapkričio mėn. 17 d.

Kviečiame visus korporantus ir bičiulius ne tik patiems pirkti laimėjimų bilietus, bet ir platinti. Taip pat kviečiame visas organizacijas talkininkauti bilietų platinime ir sau užsidirbti nemažą sumą pinigų, nes korporacija organizacijoms, platinančioms laimėjimų bilietus duoda 40% nuo parduotos bilieto sumos. Tad visi prie laimėjimo!...

Bilietų gavimo reikalu prašome kreiptis į korporacijos išdininą — Bronių Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

Taigi, bendruomenė yra Vliko pagimdytas išsivijos kūdikis ir būdamas padorių tėvų vaikas neturėtų pasekti šių dienų "hipių" jaunimo pėdomis griauti savo šeimos lizdą. Ir Vlikui ir B-nei darbų barai platus, tik labai trūksta darbščių darbo rankų, bet ne griovėjų.

Teisingai pažymėjo ir Vliko pirm. dr. J.K. Valiūnas, tuo klausimu pasisakydamas:

-- Mes galim turėti 100 organizacijų, bet jos neturės tokios svorio, kaip Vlikas, nes visos bus emigracinės organizacijos, kai tuo tarpu Vlikas, kaip ir Diplomatinė Tarnyba, yra Lietuvos organizacija, apimanti viso pasaulio ir tėvynėliukus lietuvius. Tokį Vliką iš krašto atsivežtume tik mes lietuviai, kitos tautos to neturi ir labai apgailestauja, -- kalbėjo dr. Valiūnas. Jei kas mano Vliką subendruomeninti motyvuojant, kad jaunimas nesi domi grupine veikla, tai klysta. Tik pažvelkim į gausų neolituanų, ateitinių org-jų judėjimą ir matysim, kaip tas jaunimas gyvai reiškiasi. Vadovaujančių žmonių būna tik maža dalis ir tik jų pavardės matome spaudoje linksniojamas, o retai teturime progos pamatyti jų gausų užnagarį, kada suvažiuoja į stovyklas, suvažiuoja ir svarsto įvairias lietuvių tautos bei išsivijos problemas.

Į priekaištus, kad Vlikas pasenęs ir nereprezentuoja jaunosios kartos, atsakymą randame pačiame Vliko valdybos sąstate, nes iš 7 narių trys yra jaunesnės kartos žmonės, o aš ir pats, nedaug juos pralenkęs, neužilgo švėsiu 45 metus, šypsodamasis prisipažino Vliko pirmininkas.

Mums reikia ne savitarpio dar apsiunginėti, bet pagalvoti ir skubiai dėti pastangų įkurti visus pabaltiečius apjungiančią org-ją, kuri viena atstovautų visas tris tautas ir pradėtų ruošti Pabaltijo tautų federaciją. Su latviais nebūtų sunku susitarti, bet su estais nelengva, nes jie turi daugiau tautinių skirtumų.

-- Kokius planus Vlikas dar turi įgyvendinti šiais LLK metais?

-- Nauja Vliko valdyba buvo išpareigojusi atlikti du specialius uždavinius: apjungti visus veiksnus ir aplankyti visame laisvame pasaulyje gyvenančius lietuvių geresnei veiklos orientacijai. Ir visa tai yra sėkmingai įvykdyta. Dabar galima atsiduoti daug konkretesniam darbui.

Žinoma, šalia to visą laiką ejo Vliko nuolatinis darbas -- ELTA įvairiomis kalbomis, radijas ir kt.. Turiu priminti, kad Vliko veikla remiasi žmonėmis, dirbančiais iš pasišventimo tautai be jokio atlyginimo, net savo lėšas aukojant (prie tokių ypač priklauso ir pats pirm. dr. Valiūnas. EČ).

-- Patebėjau, kad šiemet Pavergtų Tautų die-

ną New Yorke lietuvių nepasirodė aktyvių dalyvavimu. Ar toks abejingumas nesilpnins Lietuvos bylos kėlimo svetimuose?

Kalbant apie pavergtas tautas, tai šiandien tik Baltijos valstybės yra pavergtos pilna to žodžio prasme. Kitos tautos, kaip Čekoslovakija, Jugoslavija, Lenkija, Rumunija nėra žudomos kaip tautos. Lietuvius išveža specialiai į armiją, žudo kalbą ir tautiskumą, kai tuo tarpu anos turi savo užsieny ministerijas, savo pinigų vienetą, armiją, savo vėliavą ir atstovavimą tarptautinėse organizacijose kaip tautos, todėl mums suplakti save su tų kraštų statusu yra klaidinga, lygiai kaip būtų klaidinga pasidaryti Vlikui emigracine organizacija.

-- Ką Vlikas numato artimiausioje ateityje savo darbų bei rūpesčių eilėje?

-- Vienas iš didesnių darbų -- išvystyti Lietuvos klausimo kėlimą Vakarų didžioje spaudoje Europoje. Tuo reikalu numatau šį rudenį lankyti Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Vatikane ir Ispanijoje. Be to, dar šiais metais numatome suruošti simpoziumą bendradarbiavimo su kraštu klausimu ir apie lapkričio mėnesį ruošia mūsų Vliko seimui, -- baigė Vliko pirm. dr. J.K. Valiūnas.

Mums rašo

PATIKSLINIMAS

Artėjant SLA seimui Chicagoje, tautininkai SLA nariai, Dr. S. Biežis, A.S. Trečiokas ir aš, laiškais susitarėm, kad reiktų sukviešti tautinių veikėjų pasitarimą, kaip paprastai prieš SLA seimus darydavom.

Dabartinio SLA seimo atveju, kadangi Chicagoje yra A.L. Tautinės Sąjungos centras, ALTS centro valdyba panaudodama tą progą pasistengė sukviešti gausenį tautinių veikėjų susirinkimą.

Dalyvavo ALTS centro pirmininkas T. Blinstrubas, Tautinių Namų Chicagoje pirmininkas J. Jurkūnas ir keli kiti chicagiečiai ir atstovai iš kitur.

Dirvos Nr. 77 pranešime apie tai parašiau, kad pasitarimą sukvietė Dr. S. Biežis ir jis pirminkavo.

Tačiau ALTS centro pirmininkas užprašė p. O. Biežienę parūpinti tam viešbutyje kambarį susirinkimui atidarė pats p. Blinstrubas, pakviesdamas Dr. Biežį pirminkauti. Pasitarimas apėmė, kaip andai minėjau, ne vien SLA reikalus, bet ir platesnius tautininkams rūpimus klausimus. Chicagiečiai pasirūpino ir dalyvių pavaišinimu.

K.S. Karpus

Skaityk ir platink
DIRVĄ

REFORMŲ SUNKUMAI ČEKOSLOVAKIJOJE

Paskutinieji įvykiai Čekoslovakijoje -- krašto atsisakymas organizuoti politinį, ekonominį, visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą pagal Sovietų nurodymus, tarytum rakštis ištrigo Maskvos ideologams ir teoretikams. Visus pokario metus rytų Europos šalyse diktavę ir planavę bolševikai niekaip negali sutikti su mintimi, jog Čekoslovakijos liaudis nori visiems laikams nusimesti Maskvos jungą. O koks yra šis jungas, labai gerai patyrė ne vienas kraštas, turėjęs nelaimės patekti į Maskvos "nesavanaudišką" globą. Negailestingas ekonominis išnaudojimas, žiaurus žmogaus išnaudojimas, nepakeliamas dvasinė vergija -- tai tik keli ženklai, lydintieji šią "globą".

Pirmieji Čekoslovakijos žingsniai kovoje su Maskvos įtaka labai ir labai nelengvi. Netenka pamiršti, jog šio krašto pramonė buvo jau prieš II-jį Pas. karą aukštai išvystyta. Sovietinių ekonominių reformų įvedimas po karo sukaustė tolesnį pramonės vystymąsi ar, geriausiu atveju, pakeitė jos plėtojimosi kryptį.

Taip liūdnai pagarsėję sovietiniai penkmetiniai planai buvo įvesti ir Čekoslovakijoje. Šiuose planuose didelis dėmesys buvo kreipiamas krašto kalnų pramonei: akmens anglies bei rūdų kasykloms ir svarbiausia -- urano rūdai, kuri iki šiol dar eksportuojama į Sovietų Sąjungą. Kaip tik čia ir buvo nukreiptas didžiausias investicijų, tolesnio racionalizavimo ir išplėtimo svoris. Galima sutikti, jog ši pramonės šaka buvo viena iš didžiausių pajamas nešančių, tačiau negalima pamiršti ir to, kad kitos Čeko-

G. VYŠNIAUSKAS
Dirvos bendradarbis
Vokietijoje

slovakijos pramonės sritys buvo apleistos, neteisingai planuojamos.

Naujoji Čekoslovakijos vyriausybė yra priversta pripažinti, jog iki 1970 metų būtina uždaryti net 59 anglies ir rūdos kasyklas, kurios penkmečių eigoje tapo visiškai nenašiomis. Tai tik vienas mažas pavyzdys apie komunistinio ūkio "planingumą". Ir norint pašalinti visas pagal sovietinius metodus dirbusių ekonomistų klaidas, naujajai vyriausybei (jei ji turės jėgų ir toliau priešintis Maskvos įtakai) teks įveikti ne vieną sunkią kliūtį.

Nors daugelis vakarų Europos kraštų jau seniai turi įvedę penkių darbo dienų savaitę, tačiau Čekoslovakijos dirbantieji dar negali džiaugtis panašiomis lengvatomis. Naujoji vyriausybė tik dabar numatė, jog nuo š.m. rugsėjo 29 d. bus įvesta penkių darbo dienų savaitė ir darbo laikas bus sutrumpintas iki 42,5 - 40 valandų. Šis darbe laiko sutrumpinimas nebuvo numatytas penkmečio planuose ir nauji perorganizavimai dar kartą pabrėš minėtų planų netikslumą bei atitolimą nuo gyvenimo.

Norint Čekoslovakijos ūkį išvesti iš aklavietės, būtina reikia pakeisti ir liaudies pajamų bei atlyginimų koregavimo politiką. Tiesa, po nemažos liaudies pajamų smukimo 1963 m. jos vėl ėmė pamažu augti. Taip pat, pajamos pramonėje ir žemės ūkyje 1966 m. pakilo iki 7%, 1967 m. iki 8%, tačiau atlyginimų ne vienodumas ir toliau varžė ūkio vystymąsi. Dar 1966 metais Čekoslovakij-

jos šaltkalvio uždarbis buvo 22% didesnis, nei tarnautojo, baigusio aukštąjį komercinį mokslą, atlyginimas! Paskutinis Čekoslovakijos penkmečio planas buvo numatęs iki 1970 m. metinį atlyginimų augimą tik 3,2 - 3,4%. Aišku, kad dirbantieji negalėjo sutikti ir nesutinka su tokia vergiška padėtimi. Krašto profesinės sąjungos, kiek joms leido komunistinė vyriausybė, įsijungė į kovą už atlyginimų pakėlimą ir pasiekė, jog šių metų kovo mėnesį atlyginimai buvo pakelti net 15%. Bet tuo buvo visiškai sutriuškintas penkmečio planas su elgetiškais numatymais, liečiančiais atlyginimų politiką. Naujoji krašto vyriausybė tuojau ėmėsi priemonių, kad šandien techniko atlyginimas būtų 20%, komercinio tarnautojo 35%, diplomuoto inžinieriaus 40% didesnis, nei šaltkalvio atlyginimas, tačiau iki darba skatinančių atlyginimų vakarų Europos šalyse dar labai toli. Šie keli pavyzdžiai ryškiai rodo, kaip netikslus, perdėtas ir vienpusiškas komunistų planavimas Čekoslovakijoje stabdė pramonės vystymąsi, pakirto bet kokius pagrindus liaudies pajamų augimui. Išnaudotojiški metodai ūkiui organizuoti ir vystyti labai skaudžiai atsiliepė visos čekų tautos gerbūvyje.

Naujajai Čekoslovakijos vyriausybei teks užgydyti ir didžiules žaizdas, kurios buvo padarytos neteisinga krašto vidaus politika. Šiuo metu krašte priskaičiuojama 40.000 "stalininės teisės" aukų ir joms būtina užtikrinti išteisinimą, atlyginti padarytas nuoskaudas, gražinti nekaltai nuteistus žmones gyvenimui, darbui ir veiklai. Ar tai pavyks pada-

ryti -- parodys ateitis, tačiau jau dabar keliama protestai prieš daugelį iškraipytų, žmogų žeminančių įstatymų ryškiai kalba apie pašalinę stalininės Novotnio vyriausybės savivaliavimą ir nesiskaitymą su žmonėmis. Kiek šis savivaliavimas atnešė kančių krašto žmonėms, gali suprasti tik tas, kurio tėvynė taip pat pajungta ir taip pat teriojama.

Kiekvieno lietuvių atmintyje giliai įsirežė 1940-1941 metų įvykiai, kai mūsų šalis neteko laisvės ir joje įsigalėjo teroras. GPU metodai, paremti teroru ir žmogaus pavergimu, buvo plačiai praktikuojami ir Čekoslovakijoje. Tik dabar sužino plati visuomenė šalyje ir užsienyje, kas dėjosi krašto kalėjimuose, kaip buvo persekiojami be pagrindo apkaltinti "liaudies priešai".

Čekoslovakijos žurnalistų sąjungos organas "Reporter" neseniai išspausdino Evceno Lioblio prisiminimus. Jis, komunistų partijos narys nuo 1931 m., po II-jo Pas. karo buvo Čekoslovakijos užsienio prekybos ministro pavaduotojas. 1949 m. jis buvo apkaltintas priklausęs "valsei" priešingų suokabininkų centrui ir vadovaujant partijos sekretoriui Slanskiui nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Tik po II metų, 1960 m. jis buvo amnestuotas ir galėjo kažkur krašto gilumoje dirbti sandėlio vedėju. 1963 m. jis buvo visiškai išteisintas ir šandien yra vienas didžiausių krašto reformų šalininkų. Laikraštis "Reporter", neslėpdamas Evceno Lioblio pateiktų faktų, spausdina pasakojimą apie jo kančias kelius. Straipsnyje, pavadiname "Kaip aš prisipažinau esąs kaltas" Lioblis rašo:

"... pirmiausia noriu paaiškinti, kaip aš prisipažinau įvykdęs tiek daug nusikaltimų. Daž-

nai sakoma, jog nekaltai nuteistieji buvopriiverčiami prisipažinti kankinimų, politinės prievartos ar specialių medikamentų pagalba. Mano atveju panaudoti metodai buvo tiek genialiūs, kiek ir paprasti. Nors liaudies kalboje sakoma, jog nuteistasis kalėjime "sėdi", bet man tardymų metu buvo uždrausta atsisėsti. Tardymai tęsėsi maždaug 16 valandų su dviejų valandų pertrauka. Tokiu būdu aš buvau priverstas 18 valandų stovėti ar vaikščioti mano celėje. Miegui likdavo tik 6 valandos. Tačiau ir miegas būdavo net 30-40 kartų nutraukiamas ir aš pakilęs iš guolio turėdavau raportuoti. Antaras prievartos būdas buvo alkis. Gaunamo maisto visiškai nepakakdavo ir aš buvau nuolatos alkanas. Po dviejų savaičių tokios prievartos sustina kojos ir kiekvienas žingsnis yra nepakeliamas kančia. Netgi valgant nebuvo leidžiama atsisėsti. Naktį būdavo dar blogiau. Atsigulus, staiga perkeltas svoris nuo sužalotų kojų iššaukdavo neaprašomus skausmus. Kalėjimo personalo žiaurumas, visiškas kalinio bejėgiškumas ir svarbiausia, mintis, jog esi tapęs auka partijos, kuriai

gyvenai ir už kurią kentėjai, visiškai suardo nervus. Vienintelė priemonė išvengti šių kančių būtų buvusi savižudybė, bet ir jai nebuvo jokios galimybės. Aš neturėjau jokių priemonių gysloms perplauti ar kilpai pasidaryti. Tokioje atmosferoje egzistuojančiam kalinui netrukus tampa aišku, kad reikia pasirašyti prisipažinimą ir visos kančios bus baigtos. Jei būsi nuteistas -- galėsi miegoti, valgyti, skaityti ir gal būt turėti viltį kada nors palikti kalėjimą. Prisipažinti verčia ne tik žiaurus kalėjimo personalas, bet ir nuosavas protas. Kokią prasmę turėtų užsispyrimas leisti savo dvasiškai ir kūniškai sunaikinti?"

Laikraštyje "Reporter" spausdinami ir kitų buvusių nuteistųjų prisiminimai ir visi įjėryškiai kalba apie stalininės Novotnio vyriausybės primestą vergiją, žmogaus teisių sutrypimą.

FEMALE

PACKERS WANTED

For ice cream dept. modern dairy plant. For day and night shifts. Excellent company benefits. Good Salary. Apply in person:

CUMBERLAND FARMS
777 DEDHAM ST.
CANTON, MASS.

(78-84)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Mykolas Vaitkus

KAI MYLĖJOSI STASYS

(Iš M. Vaitkaus knygos Nepriklausomybės Saulėj)

(Pabaiga)

Man ausys stačiai atsitojo. Na, na, idomu. Ir aš buvau girdėjęs žmones taip kalbant. Ką atsakys Kipras? Negaugi jis tikrai gali padaryti tą stebuklą? Juk retas pasaulio tenoras gali iškilti lig aukštojo mi. Ir nustebejęs girdžiu Kiprą kukliai atsakant: Taip, galiu.

-- Na, tad štai, imk! -- ir Byla savo storu pirštu bakstelėjo vieną klavišą ir prispaudęs laiką. Nelaimingasis slegiamasis aiktėlėjęs plonutėliu spindulėliu, kaip žvaigždėlė kalno viršūnėje. Veizdžiu -- Petrauskas išsitiesė, kaip gvardijos kareiva prieš generolą, giliai įtraukė kvapą, išpūtė krūtinę, idubino pilvą, maloniai išsižiojo ir -- paleido lengvą, tyrą sidabro srovę -- aukštąjį mil Mes nušvitom. Juk tai pasaulinis tenoro rekordas! Net Byla pripažįstamai patapšonojo Kiprui petį.

-- Na, vyras esi! Kad tave kiškis! Ir įstent tu man taip aukštai pakilt atviru balsu, dargi po sočių pietų! Bravo!

Ką gi bekalbėt apie mus kitus? Mes plojom, kaip pačiam Karūzui. Kipras kukliai, bet patenkinčiai, šypso; sako Bylai:

-- Na, na, ir Tamsta gali giedoti. Žinai ką? Kuriam opera, teks statyti "Faustą", reikės mum tinkamo Mefisto. Tamstos figūra, bruožai, balsas

-- visa, lyg tyčiom, sukurta tai rolei. Žinai ką? Sutik bent keletą kartų sudainuoti! Galima incognito. Tai būtų mūsų publikai furoras!

Mum irgi tas projektas patiko, ir mes kurstom Bylą sutikti. O jis vien šypso ir tyli -- aišku, nesutinka. Ir nesutiks: jis -- rimtas kunigas ir vien tik kunigas. O geras balsas? Jis naudingesnis bažnyčioj, nei operoj. Vieną kartą kažkuomet kalbėjau su Kipru apie kunigą Bylą. Kipras apie to vyro dainininkines galimybes pasakė maždaug taip:

-- Jei jis būtų pasirinkęs ne kunigo, o dainininko karjerą, tai su savo gražiu ir galingu balsu (jį tinkamai nustačius bei išlavinus), su savo figūra bei idomiais ryškiu veidu, su savo jėga bei drąsa, jis būtų galėjęs pasidaryti antru Batistiniu ar kitu tokiu.

Bet grįžkim į savo valgyklą. Byla, kaip paprastai, namon išėjo pirmas. Tuokart aš Petrauskui papasakojau, kaip Byla priėmė pirmąjį jo koncertą. Kipras patenkintai šypso. O aš pasigėrėdamas žiūriu į tą didelį menininką bei mielą žmogų ir manau sau:

Kokią brangų talentą idėjo Kūrėjas į tą šiaipjau paprastą asmenį! Kad tas apdovanotasis neiš-eikvotų tuščiai gražiųjų, didelių savo jėgų!

Buvau, mat, girdėjęs, kad jis smarkiai, kaip sakoma, ūžias, tad, pasitikėdamas savo su juo pažinomis ir jo geraširdiškumu, įsidrąšinau ir sakau:

-- Atleisk, maestro, ką dabar pasakysiu. Tamsa esi mum visiem lietuviams labai brangus, kaip menininkas. O štai mum tenka nugirst, kad tamsta savo brangias jėgas smarkiai eikvoji paprastojo gyvenimo smaguriam. Mes bijom, kad kūrybos švyturyš gali todėl per anksti tamstos dvasioj užgest ir balsas sunykt, o tai būtų mum per didelis nuostolis. Tad atleisk man, kad su daugeliu kitų drįstu prašyt tamstą menui nesigailėt savo jėgų, o paprastajame gyvenime jas taupyti...

Ir aš bugščiau žvilgtėrėjau į Kipro akis, ar ne-

išsižeidė. Bet ne! Visas jo veidas švyti taip nuoširdžiai linksmai, ir jis sako:

-- Labai ačiū už palankumą ir gerus patarimus. Bet nebijokit: užteks man jėgų ir menui ir gyvenimui. Tik pačiupinėki tamsta mano krūtinės ir rankų raumenis!

Ir jis atsistojo į atletiską pozitūrą -- išsitiesė, išpūtė krūtinę, ištiesęs į šalis sulenkė rankas ir sakyte sako: na! Aš sąžiningai pačiupinėjau rankų raumenis -- kauburiai plieno! Žvilgtėrėjau į plačią krūtinės statinę -- uolos kalva! Ir prisiminiau garsųjį stipruolį, fenomenalųjį ristiką Georgą Lurichą -- toks pat, kaip Petrauskas, aukštas, lieknas, grakštus, stiprus.

-- Na, ką? -- klausia Kipras.

-- Ką gi, sakau, -- tamsta esi Mikelandželo Dovydas, ir tiek!

-- Na, taigi, -- porina toliau Kipras, -- tamsa pats matai: užteks man jėgų ir gyvenimui naudoti ir dainai dainuoti! Dešimt metų jau dainavau operoj, dar dvidešimt metų dainuosiu, ir užteks: joks tenoras daugiau kaip trisdešimt metų nedainuoja. Pagaliau ir gyvenime susitupėsi -- vesiu ir surimtėsiu: štai esava sutarę su mano bičiuliu Šaliapinu, kad vesiu vieną jo dukterį -- baronaitę NN. Tuokart pakviesiu ir tamstą į vestuves.

Ateitis žmogui -- devyniais užraktais užrakintas kambarys. Kas galėjo anuomet manyti, kad Petrauskas ves ne garsiojo Šaliapino dukrą su riebiu kraičiu, o mažą kam tezinomą tuomet Kauno teatro artistę, neturtingą Alę Žalinkevičiūtę. Ir kas galėjo tikėtis, kad po linksmybių pietų juokais sukurtoji Vanaigčio dainelė paplis po visą Lietuvą, įsigalės dainininkų repertuaruos, pasieks net tolimąją Ameriką, pasidarys mylima viešnia brolių amerikiečių ausyse ir suskambės nuo Montrealio ligi Buenos Aires, nuo New Yorko lig San Francisco? Kūrėjai pasitrauks iš žemės scenos, o dainelė joje dar ilgai, ilgai skambės...

MŪSŲ ATŽALYNAS ŽYGIUOJA PARADŲ SLĖNYJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

uniformos, rami, žalsva spalva -- bet užtat čia žaliavo miškeliai, bangavo slėniai ir kloniai, kurie vyresniojo amžiaus skautams bei suvažiuosiemis svežiams gyvai priminė tuos laikus ir vaizdus, kai panašūs sąskrydžiai būdavo rengiami Lietuvos gamtos prieglobstyje...

ATŽALYNAS ŽYGIUOJA PARADŲ SLĖNYJE

Didžiausias sąjūdis Rako žemėje dėjosi liepos 13 ir 14 dienomis, t.y. šeštadienį ir sekmadienį. Tomis dienomis tėvai suvažiavo lankyti savo atžalyno, ir tą savaitgalį stovyklos vadovybė buvo suruošusi didžiulius pasirodymus. Tūli tvirtino ir, tur būt, nebe pagrindo, kad tą savaitgalį į Raką suvažiavo apie 1.000 lankytojų. Jei pridėsime prie jų 1.500 stovyklautojų (šis skaitmuo irgi gali būti netikras: vienas stovyklos vadovų tvirtino, kad pirmąją savaitę stovykloje galėjo būti apie 1.800 skautų), tai susidarys imponanti artrejetotūkstančių lietuvių masė.

Didysis paradas įvyko šeštadienį. Diena buvo saulėta, graži. Kai iš vienos ir kitos pusės į Paradų Slėnį ėmė maršuoti skaučių ir skautų gretos, išpūdis buvo didingas. Atrodė, kad toms gretoms ir galo nebus. Vis dėlto gal daugiau kaip pusantro tūkstančio lietuvių jaunuolių susitelkusių vienanaktin -- valzdas nebe eilinis!

Kas be ko: prieš parada kalbų bei sveikinimų litanija buvo ilga, o ir apdovanotųjų medaliais sąrašas irgi pakankamai erdvus, tačiau, mes, lankytojai, supratome, kad tokiais atvejais be kalbų negalima išsiversti, iš anksto tam buvome pasiruošę ir ne labai pykome ant kalbėtojų, priešingai, gal net

APAČIOJE: Skaučių stovykloje vėliavų pakėlimo iškilmės.

džiaugiamės, nes turėjome daugiau laikopasizvalgyti po Paradų slėnį. Taigi, kai oficiali gražbylystė iš estrados per garsiakalbių lėte liejosi kalneliais ir kloniais, mes gėrėdamiesi žvalgėmės po išsirikiavusias su vėliavomis slėnio pakraščiuose jaunimo gretas ieškodami savo vaikų, o kartais atsigręžę užmesdavome aki į kalną, kur išdidžiai

dėmesio i sveikinimus, tartum jų ir visai nebūtų girdėję. Iš visko buvo matyti, kad vadovai labai rimtai žiūri į savo pareigas, kad paradas jiems ne juokai ir kad jo metu jokiems familiarumams vietos negali būti.

Noriu šiame skyrelyje užbaigti savo išpūdžius apie paradas ir kalbas. Mes, lankytojai, galvojome, kad daugiau pa-

Skaučių stovyklos viršininkė M. Barniškaitė per vėliavų pakėlimo iškilmes priima raportą. Už jos Stovi stovyklos komendantė S. Gedgaudienė.

aukštų stiebų viršūnėse plevėsavo 12 vėliavų.

Kai pagaliau kalbos pasigaibė ir buvo prisagstytai medaliai, pasigirdo maršo muzika ir progars tribūną bei atkalnėje susibūrusius svečius ėmė žygiuoti meginų ir berniokų būriai su savo vadais bei vėliavnešiais priešakyje, buvo daug džiaugsmo, jaudinimosi ir plojimų. Tėvai smalsiai dairėsi būriuose savo jaunuolių, o taipogi mojuodami rankomis garsiai sveikino pražygiuojančius savo draugus bei pažįstamus, tačiau šie žygiavo rimti ir susikaupę ir nekreipė

Skautės pasiruošusios vėliavų pakėlimui...

Skaučių stovyklos vadovybė. Prieky sėdi iš kairės: M. Barniškaitė, M. Jonikienė, O. Roznikienė ir E. Namikienė. Antroji eilė: M. Gverzdienė, A. Briškevičienė, B. Kozicienė ir J. Pečiūrienė. Stovi: E. Šiurnaitė, S. Gedgaudienė, R. Baraitė, A. Palukaitienė, D. Siemaškienė, M. Švarcienė, L. Garsienė, B. Vindušienė ir R. Vaitkevičienė.

radų nebebus, kad visos oficialios kalbos pasibaigė prieš didįjį parada, bet pasirodė, kad tai buvo mūsų tuščios iliuzijos. Eidami vakare į Brolijos laužovietę, mes buvome pasiruošę grožėtis ir gėrėtis skautų paruošta laužo programa, bet kur tau: mes čia vėl buvome pavaišinti didele doze oficialių kalbų! Laužo programoje buvo ir labai įdomių dalykų, pav., kanadiečiai mus sužavėjo skudučių muzika, buvo čia šio ir to, bet programos vedėjos vėl mūsų vargšes galvas pakišo po oficialios gražbylystės dušu. Laužui užgesus ir programai pasibaigus mes

Paukštytės su savo vadove pirmosios atvykusios į vėliavų pakėlimo iškilmes ragina seses paskubėti...

skirstėmės su raminančia mintimi, kad vis dėlto viskas baigiasi ir kad oficialioms kalboms šikart jau tikrai bus padarytas galas, bet vėlgikita dieną paaiškėjo, kokie mes buvome naivūs...

Taigi, kitą dieną, sekmadienį, kažkodėl popamaldų vėl buvo pakartotas didysis paradas Paradų Slėnyje. Gal tai buvo padaryta vėliavų pakėlimo proga, gal dėkitko, nežinau, bet paradas įvyko is mes dar turėjome malonios progos savo ausis pradžiuginti oficialia gražbylyste. Net ir pakalbėjo dar kartą tie patys žmonės, kurie praėjusią naktį kalbėjo prie laužo. Visos tos kalbos buvo labai patriotinės -- skautinės ideologijos atbalsių jose kaip ir nesigirdėjo, tiesą sakant, jų niekas ir nepasigirdo, -- tačiau kad ir gryniausio patriotizmo per didelę dozė pasidaro sunkiai nuryjamas kasnis, juo labiau, kad ji pateikiama maždaug visais tais pačiais žodžiais, beprašmatnesnio padažo. Svečiams krito akys ir tas faktas, kad iš mikrofono, galima sakyti,

visą laiką skambėjo moteriškas balsas...

Sekmadienį pamaldas laikė vysk. Brizgys su keliais kunigais asistentais. Diena vėl buvo saulėta ir tvanki. Altorius buvo įrengtas ant kalniuko, medžių pavėsyje, skautai pamaldų klausėsi apačioje saulėje aikštėje. Lyg ir pratešdamas vyresniųjų pamokymus, pareikštus oficialiose kalbose vysk. Brizgys pasakė ilgą, sakyčiau, kilometrinių pamokslą, iš kurio nežinau kiek pasimokė jaunimas, bet buvo aišku, kad saulėkaitoje gerokai paprakaitavo jo besiklausymas...

NAŠLAITĖS RAUDA

Tokioje didelėje stovykloje su tokia plačia pasirodymų programa igauni labai daug išpūdžių. Vieni jų pasiilka ilgesniui, o gal ir visam laikui, kiti trumpesniui, bet būna ir tokių kurie išgaruoja čia pat. Savaimė suprantama, kad visų atmintyse pasiliks didysis paradas, bet buvo ir nedidelių pasirodymų, kurie bent mągiškai įstrigo galvon.

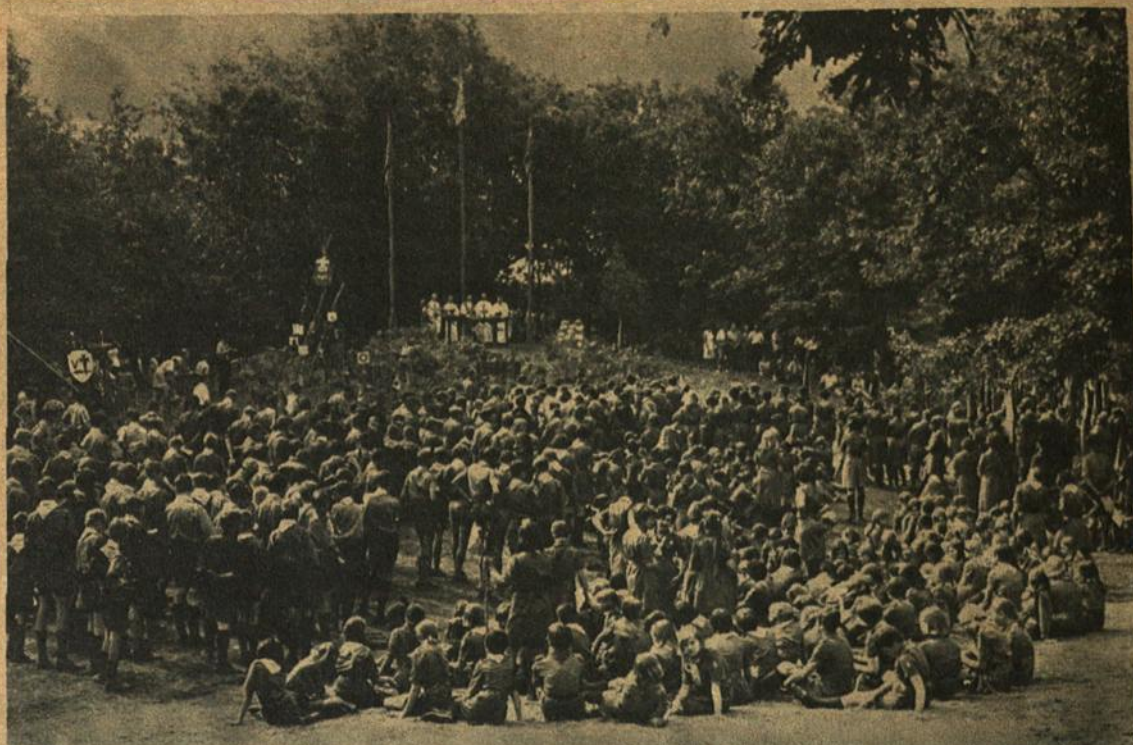
Buvo reikšmingas žemaičių skaučių pasirodymas (Nukelta į 6 psl.)

Visos nuotraukos
Vyt. Gedgaudo

Skautės akademikės žygiuoja parade...

Skautės ir skautai susirinkę į pamaldą, kurias atnaušo vysk. V. Brizgys asistuojamas keturių kunigų.
V. Gedgaudo nuotrauka

Mūsų atžalynas žygiuoja...

(Atkelta iš 5 psl.)

mas prie didžiojo laužo šeštadienio naktį. Į aikštę išėjo keliolika merginų nešinių paparčių puokštės. Apėjusios aplink laužą jos sustojo eilėje, o prie čia pat įtaisyto mikrofono atsidarė keletas jaunesnių skaučių, kurios ėmė dainuoti labai liūdną ir labai seną lietuvių dainą apie našlaitę. Išėjo aikštėn ir pati našlaitė šokdama kažką panašaus į išraiškos šoki. Nežinau, ką merginos su paparčių puokštėmis vaidavo: gal mišką, gal atlikinėjo kažkokias simbolines apeigas, nes jos, jaunesnės skautės dainuojant ir našlaitę šokant, kartais apėidavo aplink laužą, kartais atsiklaupdavo iškeldamos paparčius, kurie laužo šviesoje atrodė, kaip ažuolo lapai, kartais vėl atsistodavo, bet žiūrovui darė gilų įspūdį: iš tos jų misijos padvelkdavo labai sena, lyg nuo prieš-krikščioniškų aukurų senolių dvasia. Nežinau, ar tame merginų būryje buvo nors viena "grynakraujė" žemaitė, bet, žiūrėdamas tą jų vaidinimą, pagalvojau, kad mūsų žemaičiuose ilgiausiai užsiliko senovės lietuvių kulto likučiai ir kad jie paskutiniai priėmė krikščionybę...

KAI DU SKAUTUKAI KEPĖ SKLINDŽIUS...

Kitas vaizdelis man giliai įstrigęs atmintin: būtent, kaip du skautukai kepė sklindžius (blynus). Aš visada galvojau, kad bet kokio stovyklavimo tikroji paskirtis ir dvasia glūdi neparaduose ir oficialiose kalbose, bet stovyklautojų kasdieniuose smulkiuose darbuose bei rūpesčiuose. Stovyklautojas daugiau ar mažiau yra išbloškiamas iš civilizuotos aplinkos ir patekęs į gamtos prie globstį pats privalo pasirūpinti savimi ir prisiiderinti prie naujos aplinkos. Juo jis daugiau rodo iniciatyvos, sumanumo ir darbštumo prisiiderinti prie gamtos sąlygų, juo jis arčiau priartėja prie stovyklavimo tikslo.

Taip galvojau eidamas iš pamaldų į dretiočių skautų rajoną, kurį jie pavadino Kauno pilimi. Nuo tvankaus, slėgiančio oro buvau pavargęs ir atsisėdau pasilsėti prie

Detroito tunto vado Č. Anužio palapinės stovinčio stalo su rašomąja mašinėle. Čia pat stovėjo ir dvi kėdės.

Už keliolikos žingsnių kėpsojo ūkio palapinė, prie kurios ruošėsi gal devynių, gal dešimties metų du skautukai: mat, jie gamino draugams priešpiečius. Aš priėjau iš arti pažiūrėti į jų kulinarijos išmonę ir man buvo įdomu patirti, kokius skanėstus jie gamina. Šalia palapinės tarp akmenų buvo įtaisytas katilas, kuriame kunkuliavo kažkokia ruda tyrė. Aš paklausiau, ką jie čia verda.

-- Pudingą! -- jie man atsakė kartu.

Taigi, vienas virėjas daugiau darbavosi prie katilo, o kitas pačioje palapinėje kepė sklindžius ant elektrinės plytelės.

-- Nori paragauti? -- paklausė sklindžiakėpys.

-- Žinoma, noriu, -- atsakiau.

-- Nori sirupo? -- Ne, siruponenoriu, -- atsakiau.

Mano skoniui sklindis buvo kaip ir visi sklindžiai: visai pavalgus.

Padėkojęs už vaišes vėl atsisėdau ir sekiau iš tolo kaip darbuojasi abu virėjai. Pudingo specas paėmė ilgakotą medinį šaukštą, pasisėmė iš katilo viralo ir lyžtelėjęs liežuviu galu kurį laiką galvojo čiaup-sėdamas lūpomis. Matyt, jam kilo kai kurių abejonių dėl viralo skonio, nes jis pasišaukė savo draugą ir davė jam palaizyti šaukštą. Šis, matyt, ėjo kaip ir vir-

tuvės šefo pareigas, nes lyžtelėjęs košę autoritetingai linktelėjo galvą, atseit, pudingo skonį aprobavo, ir abu virėjai, paėmę katilą už pasaito, įnešė palapinėn.

Gera išpažinti Dievo, Tėvynės ir artimo meilės šūkio filosofiją, bet tai yra teorija, kurią galima skiepyti jaunimui bet kur. Stovyklaujant daug svarbiau auklėti asmenybės savarankumą praktinėje, gyvenimiškoje plotmėje.

KAUNO PILIS

Tautinėje Stovykloje atskiri tuntai pasivadino pilimis. Detroito vyrų skautų tuntas pasivadino Kauno Pilimi. Čia stovyklavo dvi: Mindaugo ir Kęstučio draugovės, viso 62 vyresnieji ir jaunesnieji skautai, tuntininko Česlovo Anužio vadovybėje.

Mano draugas Bronys Raila mėgsta girtis savo akimirkose, kad jo miestas Los Angeles pasižymi vienoje ir kitoje lietuviškos veiklos srityje, kad to miesto lietuviai rašytojai tarp kitko nusiėmę bemaž visas literatūrines premijas, kad jo nuomone, beveik nesą prasmės skelbti literatūros konkursų visoje Amerikoje, o tik užtenką duoti žinoti konkurso sąlygas losangeliečiams rašytojams: juk vienaip ar kitaip jie vistiek laimėsia...

Deja, Detroitas lig šiol nepasižymėjo labai dideliais kultūriniais laimėjimais, ir aš dantis sukandęs kentėjau Bro-

nio savo parapijos liaupsinimus, betgi pagaliau išmušė ir man valanda pakelti į aukštynes ir savo parapiją. Kaip labai aiškiai rodo Tautinės Skautų Stovyklos dviejų savaitinių veiklos rezultatai, Kauno Pilis praviržė į pirmąją vietą. Abi draugovės laimėjo daugiausia taškų: po 240! Kitaip sakant, Detroito skautai per visą stovyklavimo laiką žygiavo avangarde. Ir to dar negana: jie laimėjo pirmą vietą krepšinio žaidynėse. Ir to dar negana: jie buvo pasistatę aukščiausius vartus: net 42 pėdų aukštumo! Kad jų laimėjimas buvo užtarnautas rodo ir tas faktas, kad praėjusioje Tautinėje Stovykloje Detroito skautai irgi buvo išsikovoję pirmą vietą. Mes, dretiočiai, savo skautais didžiuojamės ir sveikiname! Ypačiai mūsų pasveikinimas ir kartu padėka priklauso tunto vadovui Česlovui Anužiui, be kurio energijos ir didelio atsидavimo bei pasiaukojimo skautiškai veiklai mūsų skautų pasiekti rezultatai Tautinėje Stovykloje vargu ar būtų galėję būti taip aukštai įvertinti...

GĖLYTĖ KRIOKLIŲ VIDURYJE

Po Šokių Festivalio ir Tautinės Skautų Stovyklos mano galvoje slankiojo miglotas klausimas: kokios iš to išvados? Painiojosi mintys apie lietuviškos išlaikymą, apie žūtutinį reikalą perduoti jaunajai kartai vyresniosios kartos lig šiol neštą Lietuvos vadavimo estafetę ir daug kitų panašių galvotų ir pergaltotų minčių slankiojo mano galvoje, tačiau vienos, apibendrinančios minties apčiuopti negalėjau.

Kadangi dar turėjome vieną savaitę atostogų, tai po didžiųjų iškilmių Tautinėje Stovykloje nutarėme su žmona pavažiuoti per šiaurės Michiganą į Kanadą, o iš ten, pasiekus Thesaloną, pasukti dar keliasdešimt mylių toliau į šiaurę. Nektinu čia aprašinėti mūsų kelionės įspūdžių, o pakaks tik tiek pasakius, kad pavažiavę 129 keliu nemažą gabalą radome prie Commingo ežero puikią vasarvietę ir apsisistojome ten keletai dienų.

Išvažiuodami iš Detroito girdėjome, kad ant to kelio dar toliau į šiau-

rę randasi garsūs savo grožiu ant Mississagio upės, angliškai tariant, Aubrey Falls, o lietuviškai, tur būt, būtų Aubrejus Kriokliai. Taigi, vieną gražią, saulėtą dieną mes ir pasileidome dar apie 50 mylių toliau į šiaurę ir jau nebe meksaltuotai, o tik žvyruotu tarp kalnų ir pakalnių išsirangiusiu, padairiu ir labai spalvingu siauru keliuku. Juo labiau mūsų akį žavėjo puslankinė gamta dar ir todėl, kad keliukas visą laiką raitėsi Mississagio upės pakraščiu.

Mašina prie pat krioklių privažiuoti negali: apie mylį dar reikia eiti pėsčiam per krūmus, pelkes ir akmenynus išsirangiusiu takeliu. Tačiau kai nugalė visus kliūtis ir pagaliau pamatai krioklius, sušunkė: -- Vis dėlto apsimokėjo! Tokie kriokliai, kaip Audėjus tėra retas gamtos reiškinys. Jie krenta dviem kaskadom. Viršutinėje kaskadoje srovė skaldosi į keletą šakų, krenta ant antros kaskados ir čia vėl susijungusi į vieną tėkmę neria kruokdama gilyn. Kana diečiai prie krioklių dabar stato elektros jėgainę.

Srovės šniokštimas, tyškančios putos, daiktai kylantis rūkas ir pilka uola vis dėlto nesukliudė aukštutinėje kaskadoje tarp putojančios iš visų pusių srovės išsikūlusios uolos salelę išaugti ir prazįsti rausvai gėlytei! Vaizdelis prietrenkiantis! Nežiūrint uolėto podirvio, nežiūrint siauriančios aplink galingos stichijos, žodžiu, nežiūrint pačių nepalankiausių, kokias tik galima įsivaizduoti, sąlygų, gyvybė vis dėlto susirado sau vietą ir ne tik susirado, bet ir išsilaikė ir, tartum juokaudama iš galingų krioklių narmėjimo, žydi sau tokia spal-

va, kokia jai patinka ir lyg sakyte sako:

-- Labai tai čia man, kad jūs kriokiate dieną naktį: aš žydžiu ir žydėsiu!

Ar tai ir nebus Trečiojo Lietuvių Tautinių Šokių festivalio ir penktosios Lietuvių Skautų Tautinės stovyklos apibendrinanti mintis?

Vyt. Alantas

PAIEŠKOMI ASMENYS

BUDRIAI Bronislovas ir Elena iš Valakėnų kaimo. GAIŽAUSKAI Antanas ir Pijus, Jono sūnūs, nuo Griškabūdžio.

JANČIAI Stasys ir Rožalija ir jų dukra Marcelė.

KUPSIENĖ, Mary, Chicago 16, Ill. (yra laiškas iš Šiaulių).

SKAU DICKAS Juozas, veterinarijos gydytojas.

TAYLOR Ann, gyvenusi Fir St., East Chicago, Ind.

TAROZAS Louis, gyvenęs West Barry Ave., Chicago.

VAITKŪNAI Andrius ir Jurgis. Vieno dukterė ištėkėjusi už A. Litvino.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS, 6147 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. R.Epublic 7-8334.

PALIKIMŲ REIKALAI IESKOMI GIMINĖS AR PAŽĖSTAMI SEKANČIŲ:

BUSH Victor, gali būti Buškevičius ar Buškauskas. Gimęs Kalvarijoje 1888.

DEAMS Charles — palikęs šiek tiek turto. Įpėdiniai nežinomi.

Jeigu kas žino ką nors apie juos, prašomi pranešti Konsulatui žemiau paduotu adresu:

Lietuvos Generalinis Konsulatas, 6147 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. R.Epublic 7-8334.

Skaityk ir platink DIRVĄ

Tik per Angliją... Pigiau, greičiau, geriau, galima pasiųsti dovanų siuntinėlius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar, jau pats laikas pagaltuoti kokį dovanų siuntinėlį sudaryti ir pasiųsti savo giminėms. Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

VASARINIS 1968. 1.

Gėlėto, nepermatomo, storo nailono medžiaga dėl 4 suknelių, 3½ jardo vilnonės angliskos labai geros vyriškai eilutei medžiagos, 3½ jardo, vilnonės angliskos moteriškai eilutei medžiagos, 1 terelino bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 p. vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių.

\$75.00.

VASARINIS 1968. 2.

Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3½ jardo vilnonės angliskos puikios eilutei medžiagos, stora nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai labai geros rūšies nailoniniai marškiniai, 1 sv. šokoladinių saldinių, vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis.

\$75.00.

Taip pat, į betkurį siuntinį galima pridėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė skarelė \$4.00, nailoninis itališkas lietpaltis \$10.00, vyriški arba moteriški megstukai \$12.00, nailoniniai marškiniai vyriški \$7.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės \$2.00.

BALTIC STORES LTD.,

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir jūsų pačių supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

Skautų stovyklos vadovybės narės tariai programos reikalais. Vidury stovi stovyklos viršininkė M. Barniškaitė.
V. Gedgaudo nuotrauka

• **MARYTĖS** ir **DR. A. MATULIONIŲ** dukra Rūta, Vandenė pakrikštyta Šv. Jurgio bažnyčioje liepos 14 d. Krikštijo kun. Dabušis iš New Yorko. Krikšto tėvai Rima Janonienė ir V. L. Ramanauskas.

Į krikštynas atvyko dr. A. Matulionio sesuo Nijolė su vyru, dantų gydytoja iš Halifax Nova Scotia, Kanadoje ir tėvas dr. Balys Matulionis iš Walum Lake, R.I.

Vakare Bratenhal Place krikštynų vaišėse dalyvavo gražus būrys Matulionių draugų ir giminių.

• **OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ** Draugijos metinė gegužinė įvykspas p. ir Dr. J. Šontus (piešiniam Akrono priemiesy) rugpiūčio 11 d. 3 v. p.p.

DIDELIS KONCERTAS SPALIO 26 D.

Jungtinis Finansų Komitetas Clevelande, baigdamas Lietuvos Laisvės Kovos Metų lėšų telkimą spalio mėn. 26 d. rengia koncertą, kurį atlikti maloniai sutiko žymūs mūsų tenoras Stasys Baras ir iškiliai Ohio lietuvių

Jonas Kavaliauskas ir Teresė Varekojytė susituokę išeina iš bažnyčios. Šalia stovi jų tėvai. Jaunasis baigia inžinerijos mokslus, o jaunoji yra galestingoji sesuo. V. Bacevičiaus nuotrauka

menininkai Elena Kuprevičiūtė-Bergienė, Aldona Stempužienė ir Andrius Kuprevičius. (sk)

• **SLA** 14 kuopos susirinkimas, turėjęs įvykti rugpiūčio 4 d. nukeliamas į rugsėjo 1 d.

• **Jonui Ignatavičiui**, ats. kapitonui, Vyties Kryžiaus kavalieriui, Vasario 16 gimnazijos rėmėjui mirus, vietoj gėlių prie jo karsto, Al. ir Ant. Mikoliūnai aukoja \$12.00 Vasario 16 gimnazijai.

• **Prieš atnaujinami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Apdraudos** reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptumėsi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

LENKŲ KARO ATTACHE KAUNE PLK. LEON MITKIEWICZ KNYGA IS JO ĮSPŪDŲ KAUNE 1938—1939 M. GAUNAMA DIRVOJE!!!

Tai įdomus to meto įvykių stebėtojo veikalas, arčiau privedas prie lenkų-lietuvių pažiūrų į abiejų tautų santykius.

Diplomatinių ryšių po lenkų ultimatumo užmezgimo eiga, pirmieji lenko pareigūno įspūdžiai Kaune sudaro įdomią medžiagą santykių su lenkais stebėtojams.

294 psl. knyga, kietais viršeliais, išleista Londone. Kaina 7.50 dol.

Užsakykite **Dirvoje**, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

NAUJA KNYGA MŪSŲ MAZIESIEMS

Tik ką išėjo iš spaudos Pr. Imsrio nauja eilėraščių knyga mūsų mažiesiems — **"TEVISKĖLĖ AŠ REGIU"**.

Knyga tinka ne tik pasiskaitymui, bet, svarbiausia, ją lengvai išmokinama deklamuoti nekomplikuotais žodžiais parašytus patriotinius ir vaikams pritaikytus eilėraščius.

Knyga iliustruota, 40 psl. Kaina 1 dol. Išleista autoriaus 1968 m. Sukrauta Vilties leidykloje — 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Platintojams 25% nuolaida.

MALE

PLANT HELP

For new dairy plant, need men with ability in ice cream & milk processing, all company paid benefits. Excellent starting salary. Apply: **CUMBERLAND FARMS** 777 DEDHAM ST. CANTON, MASS. (78-84)

BORING MILL OPERATING

PREFER AIRCRAFT MACHINING EXPERIENCE. Top rates - fringe benefits, days, unusual opportunity. 313 - SL 4-4500. (80-82)

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

ŠALTASIS KARAS NEPASIBAIGĖ

— **DAUG DALYKŲ ĮVYKO PASAULY** nuo to meto, kai buvo priimta Pavergtų Tautų Savaitės rezoliucija 1959 metais, — pabrėžė prelatas J. Balkūnas dešimtosios Pavergtų Tautų Savaitės pamaldų pamoksle šv. Patriko katedroj New Yorke, liepos 14 dieną.

Paminėjęs eilę "dialogo" faktų tarp Maskvos ir Vatikano arba tarp Maskvos ir Washingtono: pamokslininkas tarė, — "daugelis mūsų tarpe jau ima tikėti, kad šaltasis karas pasibaigė, ar kad bent tarptautinė įtampa ir susikirtimai atsiėjo".

Bet mums, kuriems rūpi mūsų protėvių gimtieji kraštai ir mūsų Bažnyčios būklė, svarbiausias klausimas tebėra neatsakytas. Ar tie susitikimai ir komunistų vadų lankymaisi čia ar Vatikane padeda mūsų Bažnyčiai anapus Geležinės Uždangos?

Net greitomis teapžvelgę Tyliosios Bažnyčios padėtį už Uždangos, išvystame niūrą ir slėgiantį pavelslį, tikrai užgincijanti įtikinėjimus, esą mūsų laikais jau viešpatuojas žmoniškumas ir taikus sambūvis.

Čia prelatas iš eilės apibūdino religinių bendrijų padėtį Albanijoje, Bulgarijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Vengrijoje, Lenkijoje, Rumunijoje ir Ukrainoje. Apie Lietuvą pažymėjo, kad tai pats priešakinis katalikiškas kraštas Europos Rytuose, todėl ir artimiausias taikinyms komunistiniam režimui, siekiančiam katalikybę išrauti iš šaknų. Oficialiai Katalikų Bažnyčia Lietuvoje dar yra, bet dėl sistemingų režimo antpuolių iš jos bepaliko tik griaučiai.

Tad visi laisvieji turi suprasti, — tęsė pamokslininkas, — jog neįmanoma jaustis saugiams laisvėje tol, kol mūsų pasaulyje tebėra jėgų, pakankamai stiprių ir pakankamai beatodairiškų tam, kad pajėgtų atimti iš kitų tautų ir žmonių jų teises bei laisves. Komunistinių valdžių antireliginė politika yra atviras laužymas Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos dėsnių ir netgi pačios Jungtinių Tautų Organizacijos statuto.

— 1968-tieji metai, Jungtinių Tautų paskelbti Žmogaus Teisių metais, teikia naujų progų padėti puoselėti pagrindines teises, ypač religinę laisvę pavergtose tautose ir tuo būdu priartinti dieną, kad tos Rytinės-Vidurinės Europos tautos vėl galės džiaugtis tokiomis pačiomis teisėmis, kaip ir kitos europinės tautos. (ELTA)

ATSKIESTAS ŽALGIRIS

Vilniaus "Žalgirio" irklinius Sovietų Sąjungos irklavimo federacijos vadovybė paskyrė atstovauti Sovietų Sąjungai olimpinės žaidynės Meksikoje. Iš vardo tai ta pati komanda, kuri anais metais laimėjo varžybas Amerikoje. Bet iš esmės tai jau gerokai skirtinga komanda. Irklinių federacijos sekretorius Šeremetjevas paaiškino, kad "padarėme kai kuriuos pakeitimus". Į aštuonvietę valti įsodino A. Chaminą ir A. Martiškiną iš Maskvos. Jau anksčiau buvo įsodintas V. Suslinas iš Leningrado. Jau pora metų, kaip ši komanda turi V. Sterliką iš Kijevo. Taigi aštuonvietėje beliko tik keturi lietuviai: Z. Jukna (vadovas), A. Bagdonavičius, J. Jagelavičius ir J. Motiejūnas. Ši komanda lai-

mėjo pirmą vietą tarptautinėse varžybose Liucernoje, Šveicarijoje, liepos 13 ir 14 d. Tai buvo priešolimpinis bandymas. Vilniškiai sportininkų vadovai bando didžiuotis "savojo žalgirio" laimėjimais, bet kai žiūrovai irklinius laiko rusais (kadangi atstovauja Sovietų Rusijai), tai dabar jie mažiausia 50% teisūs. (ELTA)

DAIL. J. BURACUI — 70 METŲ

Liepos 8 d. 70 metų amžiaus susilaukė dailininkas Jonas Buračas. Kai laikraščio atstovas sukakties išvakarėse nuvyko jo aplankyti, tai nerado namie: buvo išvažiavęs į gamtą. Vakare grįžęs pasidžiaugė "tą dieną pabaigęs prieš porą metų pradėtą paveikslą "Nemuno posūkis prie Balbieriškio".

Meno mokyklą J. Buračas baigė Kaune, 1924 metais. 1929-30 metais studijavo Paryžiuje. Savo kūrinių skaičiuoja apie tris tūkstančius. Daugiausia dėmesio yra kreipęs Lietuvos gamtovaizdžiams. Po karo iki 1951 metų dirbo kaip mokytojas ekonominiam technikumui, vidurinėje dailės mokykloje, Taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute. Pastaruoju metu dirba prie Kauno profsąjungų rūmų kaip dailininkas ir dailės mėgėjų mokytojas. (ELTA)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

PLANINGAS TAUPYMAS
4^{3/4}% Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.
5% Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)
5^{1/4}% Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VOCATIONAL GUIDE

Sisters of Reparation of the Congregation of Mary JOIN A CHANGING COMMUNITY IN A CHANGING CHURCH

Generous young girls wishing to serve God in His poor & friendless are invited to join the Srs. of Reparation, who conduct a home for Friendless Women: make home visitations; work among Exceptional Children; do catechetical work; nursing & maintain residences for business women & Rest Homes for the Aged. Write: Mother M. Gabriel, St. Zita's Villa, Monsey, N. Y. 19052

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžių ir visų kitų Lietuvoje pagaiduojamų prekių labai priimanomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

Priimami užsakymai automobilių, šaldytuvų, televizijos aparatų ir t. t.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius įsiti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vėdėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

REGISTRUOKITĖS DAINININKŲ KONKURSE

Tradicinis Dirvos jaunųjų dainininkų konkursas šiais metais įvyks rugsėjo 28 d., Clevelande.

Dainininkai, norintieji šiame konkurse dalyvauti, kviečiami nesivėluoti ir iki rugsėjo 1 d. užsiregistruoti, pranešant balso rūšį, kur mokosi dainavimo, tikslų adresą ir pridėti vieną fotografiją, ne mažesnę kaip atvirutės didumo, tinkančią laikraščiui.

Dainininkai turės padainuoti po tris savo pačių pasirinktas dainas. Viena iš jų turi būti lietuvių kompozitorių kūrinys, kitos dvi gali būti ir svetimačių kūrinių. Dvi iš trijų dainų turi būti dainuojamos lietuviškai, o trečioji gali būti dainuojama ir originaline kalba. Visiems konkurso dalyviams bus parūpintas akomponiatorius, bet leidžiama turėti ir savo akomponiatorių.

Konkurse gali dalyvauti lietuvių kilmės moterys ir vyrai, ne vyresni kaip 28 metų amžiaus.

Konkurso laimėtojai mės skiriamos 3 premijos. Pirmoji — \$300.00, antroji — \$200.00 ir trečioji \$150.00.

PADEKA

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba nuoširdžiai dėkoja už gautas aukas Klestėjimo ir Stovyklos Fondo reikalams:

Dr. J. Bartkui, J. Dargiui, Filisterių S-gai New

Yorke, J. Jurevičiui, K. Krulikui, V. Labanauskui, Mackevičiui, V. Mažeikai, dr. J. Maurukui, dr. J. Ramonui, J. Pečkaičiui, Biliui, St. K.

Ta pačia proga Korp! Valdyba prašo visus kolegas, norinčius stovykloje dalyvauti, paskubinti užsiregistruoti ir registracijos reikalams (užstatui) prisiųsti po dešimt dolerių nuo asmens. Ši suma bus atskaityta už stovyklos mokestį.

Aukos ir registraciją stovyklon prašome siųsti šiuo adresu: B. Kasakaitis, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Dar kartą nuoširdų ačiū tariame visiems, kurie aukojo ir kurie dar aukos korporacijos labui.

L.S.T. Korp!
Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

• J. Čiuberkis, Dirvos redaktorius šią savaitę atostogauja. Darban sugrįš rugpiūčio 5 d.

• H. Macijauskas, Dirvos linotipininkas, išvyko atostogų nuo liepos 29 ir darban sugrįš po 2 savaites.

• Ieva Trečiokienė siunčia Dirvai linkėjimus iš Bahamas salų, kur smagiai atostogaus leidžia 11 lietuvių grupę, išvykusi iš New Jersey.

NAUJAS FILOSOFIJOS DAKTARAS

Uolus skautų ir šaulių veikėjas, Vaidievtis Andrius Mantautas, Sofijos Putvytės ir Aleksandro Mantauto sūnus, profesorius dviejuose universitetuose, sėkmin-

gai apgynė disertaciją "Meisterio Eckharto misticizmas ir jo vieta Vakarų filosofijos istorijoje". Jam oponavo aštuoni profesoriai dvi su puse valandos. Vaidieviui Mantautui suteiktas filosofijos daktaro laipsnis.

Daktarui Vaidieviui Mantautui diplomą ir atitinkamos insignijos buvo suteiktos garsiaame Fordhamo universitete. Iškilmėse dalyvavo jo tėvas Aleksandras Mantautas, žmona Irena ir duktė Idalija.

Profesorius daktaras Vaidievtis Mantautas gyvena su šeima ir profesorijauja New Haven mieste.

-av-

• "Lietuviškos Vestuvės" — Kanadoje išleista plokštelė, vaizduojanti kupiškėnų vestuvines tradicijas, gaunama Dirvoje. Kaina su persiunt. — 6 dol.

BOSTON

* GIEDRĖ GALINTYTĖ -- Jaunimo Kongrese išrinkta iškilnią pasaulio lietuvaite, birželio 30 d. ištėkėjo Bostone už Giedriaus Penčylos.

* BIRUTĖ RENTELYTĖ, rugpiūčio 24 d. išteka už Broniaus Banaičio.

* NIJOLĖ BAŠKYTĖ, ALDONA GINEITYTĖ ir BIRUTĖ VAIČJURGYTĖ, baigė Bostono Girls Latin School -- gimnaziją ir visos įstojo į Bostono universitetą.

Visos gavo labai gerus baigimo pažymius, o A. Gineitytė 4 metams stipendiją.

MINKŲ RADIJO GEGUŽINĖ

Rugpiūčio 11 įvyks lietuviškų radio programų Naujojo Anglijos metinės šios vasaros gegužinė gražiam, maloniam, lietuviškam Romuvos Parke, Claremont Ave., Brockton-Montelloj.

Programa prasidės 4 val. p.p. Programoje dalyvaus Bostono Tautinių Šokių Sambūris vad. O. Ivaškienei, svečiai šokėjai šiemet bus estų tautinių šokių grupė vad. Jaan Veenpere, tradicinis rinkimas "Miss Lithuania of N.E." gražuolės, šokių kontestai grojant Ferdinando Šmito orkestrui.

Bus klounas vaikams ir linksmumo visiems. Šokiai grojant Šmito orkestrui iki 8 val. vakaro. Busai išeis 1:30 val. p. p. nuo So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu, kam-pas E. ir Broadway, So. Bostone, ir grįš iš Romuvos Parko 9 val. vakare.

Tarkitės dabar susitikti su giminėmis ir draugais paskutinėje šios vasaros gegužinėje Romuvos Parke, rugpiūčio 11 d. Nuoširdžiai kviečiam visus.

Steponas ir Valentina Minkai

LIETUVOJE...

NORI BENDRAUTI SU
DANIJA...

Vilniuje. Kaune, Klaipėdoje ir Palangoje birželio 18-22 d. lankėsi svečiai iš Danijos — danų komunistų partijos delegacija. Parody-

Argentinos Liet. Organiz. Spaudos Tarybos (ALOST) valdyba su organizacijų atstovais ir stebėtojais. Sėdi iš kairės: Tautos Fondo Ign. Padvalskis, ALOST vicepirm. Arturas Mičiudis, antroji sekr. ponė Simanaušienė, sekret. Leonardas Sruoga, pirm. Jonas Cikštas, Aušros Vartų parap. atstov. kun. Steigvila, ALOST. išdin. Julius Mičiudis.

ARGENTINOS LIETUVIŲ ŽINIOS

• Arg. lietuvių kolonijoje šio laiku yra daug vieningesnis veikimas. ALOST (Arg. Liet. Organiz. Spaudos Taryba) reiškiasi didele sutarimas. Svarbiausis uždavinys yra pastatyti seneliams prieglaudą. Turime nupirktus du žemės sklypus. Yra išrinkta senelių namų valdyba, kuri veiks kartu su ALOST. Į minėtą valdybą įeina: pirm. Leonas

tinų dalykų rodytojai buvo vietiniai pareigūnai. Į Klaipėdą delegatus lydėjo pats A. Sniečkus. Bet ne jie buvo tuos svečius Lietuvon pasikvietę. Pakvietė maskvinė partijos vadovybė. Lietuvon tie delegatai pateko, lyg stambaus dvarininko svečiai, išvesti į dvaro laukus pasidairyti. Paskui jie buvo nuskraidinti pasimaudyti į Sočį. Bet prieš išskraidinant iš jų buvo gauta tam tikra "atestacija", anot kurios "atsilikusi Lietuva", girdi, "nors dar nepaėjo nė dvidešimt aštuoneri metai nuo jos įstojimo į Tarybų Sąjungos tautų šeimą, pasiekė didžiulę pažangą visose liaudies gyvenimo srityse". Atestuotojai, nors ir komunistai, betgi danai, neįsimaigino tiek, kad liudyti, jog Lietuva jau net "kapitalistinę Daniją pralenkusi". Priešingai, jie pridūrė, jog matė, kad Lietuvoj visi nori bendrauti su kitomis šalimis, taip pat ir su Danija. O juk "su Danija" tai šis tas daugiau, negu su danų komunistais, kurie dar ne tas pats, kas Danija... (ELTA)

KULTūra "VAIRUOJAMAS PROCESAS"

Lioginas Šepetys, nuo praėjusio rudens visų meninės kūrybos institucijų administratorius Lietuvoj (LTSR kultūros ministras), paskelbė programinį kultūros politikos straipsnį LITERATŪROS IR MENO 26 numeryje. Straipsnio antrašė skelbia, kad kultūra turi būti "nacionalinė, socialinė" (nebeskiria formos nuo turinio). Straipsnyje paliečiama beveik "viskas po truputį" — imtinai iki teatrų bei koncertų salių remonto ir baldų trūkumo kultūros įstaigose. Pagrindinis dėsnis, kuriuo meninė kūryba "pastatoma į savo vietą", pasakytas keliais sakiniais straipsnio pradžioje. Ir pasakytas visiškai nedviprasmiškai, būtent:

"Socialistinė kultūra, skirtingai nuo kitų kultūrų, yra vairuojamas procesas. Komunistų partija yra pagrindinė vairuojanti jėga, skatinanti literatūros ir meno komunistinį partiskumą. Noriu pabrėžti: komunistinį, nes yra ir priešingas — buržuazinis — partiškumas, kurio esmė mes per mažai parodome, kurį visiškai nori nuslėpti Vakarų ideologai, kiekviena proga kalbėdami apie 'neuzangažuotą' meną". (ELTA)

1000, Stankevičius 1000 ir Leonr. Sruoga 350 pesų.

Be to, beveik visi organizacijų atstovai su ALOST pirm. nutarė paskirti iš ALOST izdo 30,000 pesų tam kilniam darbui; vedimui kovos už Lietuvos laisvę, oro bangomis. Juknevičius labai gambiai veda tą radijo valandėlę, išdėstydamas Argentinų kalba visas rusų padarytas skriaudas ir žiaurumus lietuvių tautai. Prašo viso pasaulio demokratiščių šalių užtarimo išsiliuosuoti iš rusų paver-gimo.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRO JAUNIMO VEIKLA

Orui pradėjus atvėsti jaunimas grįžta į Liet. Centro patalpas. Balandžio 20 d. buvo šių metų pirmas gražus parengimas. Sutarčiai išpuošė Liet. C. salę; visi atsilankusieji kreipė dėmesį į jų artistinę darbą. Be to į parengimą buvo pakviesta 1967 m. Miss Argentina Marytė Sabaliauskaitė su savo broliu.

H. Katinas pasveikino visus susirinkusius dėkodamas už jų tokį skaitlingą dalyvavimą ir nurodė šio ir kitų vakarų tikslus, kurie įvyks veik kas mėnesį. Tuo norima jaunimą sujungti draugiškumo ryšiais ir kartu stiprinti lietuvišką veiklą savųjų tarpe. Rukšėnaitė, Liet. Centro mažųjų "Papartyno" vadovė įteikė gėlių Simanaušienei, vadovavusiai jaunimo grupės išvykai į Sao Paulo, ir gražuolei M. Sabaliauskaitei.

J. Šiušis

Šv. Cecelijos ir Liet. Centro choras "Aušra" dainavęs per Jubi-lejinių 50 Metų minėjimą 1968 m. vasario 16 d. Liet. Centre. Diriguoja muzik. Vc. Rymavičius, pianu akomp. Cikštaitė.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Vila AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalmynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.